

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞINA BAĞLI ÖĞRETMENLERİN SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (ALMANYA ÖRNEĞİ)**

Cem CEVAHİR

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME PROGRAMI**

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU**

İSTANBUL, Eylül 2013

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞINA BAĞLI ÖĞRETMENLERİN SORUNLARI VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (ALMANYA ÖRNEĞİ)**

**Cem CEVAHİR
(122001363)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME PROGRAMI**

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU**

İSTANBUL, Eylül 2013

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN MİLLİ EĞİTİM
BAKANLIĞINA BAĞLI ÖĞRETMENLERİN SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (ALMANYA ÖRNEĞİ)**

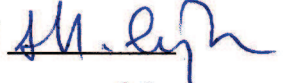
**Cem CEVAHİR
(122001363)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME PROGRAMI**

Tezin Enstitüye Teslim Edildiği Tarih 27./09/2013

Tezin Savunulduğu Tarih : 27/09/2013

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU

Diğer Jüri Üyeleri : Doç. Dr. Ahmet AKIN

Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAYA

İSTANBUL, Eylül 2013

ÖNSÖZ

Yurt dışı Almanya’da görevlendirilen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmenlerin sorunlarını ele alan bu tezin hazırlanmasında, beni destekleyen, tavsiye ve yönlendirmeleri ile tezin her aşamasında yanımda olan, bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım tez danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali HAMEDOĞLU’na, karşılaştığım sorunların çözümünde deneyimlerini, değerli bilgilerini benimle paylaşan Sayın Dr. Kerim KARABACAK’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek Lisans çalışmalarım süresince desteklerini her zaman hissettiğim, beraber yol aldığım çalışma arkadaşlarım Yavuz Selim ATAY’a, Yüksel HAMZAOĞLU’na ve Derya AKSAKAL’a teşekkürü bir borç bilirim.

Anket çalışmama katılarak bana yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma, hayatımın her döneminde bana sonsuz destek veren, yanımda olan eşim Reyhan, kızım Ayşe ve oğlum Mete CEVAHİR’e, gösterdikleri özveri ve sabırdan dolayı teşekkür ederim.

Cem CEVAHİR

Eylül, 2013

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
KISALTMALAR / SEMBOLLER LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ	ix
BÖLÜM 1.GİRİŞ VE AMAÇ	1
1.1 PROBLEM CÜMLESİ	2
1.2 ALT PROBLEMLER	2
1.3 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
BÖLÜM 2.GENEL BİLGİLER	4
2.1. ÖĞRETMENLERİN YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRMELRİ	4
2.2. YENİ BİR YERE GİTME İHTİYACI	7
2.3. NEDEN ALMANYA'YA ÖĞRETMEN GÖNDERİLİYOR?	8
2.4. DEVLET ÖĞRETMEN GÖNDERİRKEN NE YAPIYOR?	12
2.4.1. Başvuru ve Görevlendirme Şartları	12

2.4.2. Yurt dışında Görevlendirilecek Öğretmenler için Yapılacak Sınavlar	14
2.4.3 Uyum Semineri	14
2.4.4. Yurt dışında Görevlendirme	14
2.4.5. Görev Süresi	15
BÖLÜM 3.YÖNTEM	16
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	16
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	16
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	17
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI	18
3.5. VERİ ANALİZİ VE YORUMLANMASI	18
BÖLÜM 4.BULGULAR VE YORUMLAR	20
4.1. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER İLE İLGİLİ BULGULAR.....	20
4.2. YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN ÖĞRETMENLERİN YAŞADIĞI ORYANTASYON VE UYUM SORUNLARI	22
4.2.1. Cinsiyete Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları ...	23
4.2.2. Medeni Duruma Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları	24
4.2.3. Öğrenim Düzeyine Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları	25
4.2.4. Branşlara göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları ...	26
4.2.5. Yaşa Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları	29
4.2.6. Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları	31

4.3. YURT DIŞINA GÖREVLENDİRİLİNEN ÖĞRETMENLERİN	
KARŞILAŞTIKLARI KURUMSAL SORUNLAR	34
4.3.1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Yaşadıkları Kurumsal	
Sorunlar	37
4.3.2. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Yaşadıkları	
Kurumsal Sorunlar	39
4.3.3. Öğretmenlerin Öğrenim Düzeyine Göre Yaşadıkları Kurumsal	
Sorunlar	40
4.3.4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Yaşadıkları Kurumsal	
Sorunlar	42
4.3.5. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Yaşanan Kurumsal	
Sorunlar	44
4.3.6. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşadıkları	
Kurumsal Sorunlar	49
4.4 EĞİTİM VE ÖĞRETİME İLİŞKİN YAŞANAN SORUNLAR	50
4.4.1. Cinsiyete Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin	
Sorunlar	51
4.4.2. Öğrenim Düzeyine Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin	
Sorunlar	52
4.4.3. Branşlara Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin	
Sorunlar	54
4.4.4. Meslekteki Kıdeme Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin	
Sorunlar	56
4.4.5. Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin	
Sorunlar	57

4.5. ULAŞIM VE BARINMAYA İLİŞKİN YAŞANAN SORUNLAR	59
4.5.1. Cinsiyete Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan	
Sorunlar	59
4.5.2. Medeni Duruma Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin	
Yaşanan Sorunlar	60
4.5.3. Yaşa Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan	
Sorunlar.....	61
4.5.4. Yabancı Dil Bilgisine Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin	
Yaşanan Sorunlar	61
4.6. AİLEVİ OLARAK YAŞANAN SORUNLAR	62
BÖLÜM 5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	64
5.1. SONUÇ	64
5.1.1. Oryantasyon ve Uyum Sorunları	64
5.1.2. Kurumsal Sorunlar	66
5.1.3. Eğitim ve Öğretim Sorunları	68
5.1.4. Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Sorunlar	70
5.1.5. Ailevi Sorunlar	70
5.2. ÖNERİLER	71
5.2.1. Araştırma Bulgularına İlişkin Öneriler	71
5.2.2. Diğer Araştırmacılara İlişkin Öneriler	72
KAYNAKÇA	74
EKLER	76
ÖZGEÇMİŞ	81

ÖZET

YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI ÖĞRETMENLERİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (ALMANYA ÖRNEĞİ)

Bu çalışmada yurt dışında görev yapmış öğretmenlerin demografik değişkenlere göre sorunları incelenmiştir. Avrupa ülkelerinden Almanya ile sınırlandırılan bu araştırma yurt dışında görev yapan öğretmenlerin sorunlarını inceleyen ilk çalışma olması nedeniyle önemlidir. Böyle bir araştırmanın Türkiye’de daha önce yapılmamış olması, çalışmanın önemini daha da arttırmaktadır. Çalışma grubu Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yurt dışında görevlendirilen ve görevini tamamlayıp Türkiye’ye dönen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 157 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler bilgisayar ortamında SPSS’ye aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan bu verilerin ortalamaları ve bağlı değişim katsayıları hesaplanmıştır. İki bağımsız grubun ortalamalarını karşılaştırmak için “tek örneklem t-testi” ve ikiden fazla grupların ortalamalarını karşılaştırmak için “tek yönlü bağımsız örneklem testi” analiz teknikleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar ile demografik değişkenler arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin en çok oryantasyon ve uyum, sağlık sigortası, barınma ve yabancı dil konularında sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Yurt dışı Görevi, Öğretmen, Yaşanan Sorunlar

Tarih: 27.09.2013

SUMMARY

THE PROBLEMS OF TEACHERS WHO WERE ASSIGNED ABROAD BY THE MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION AND THEIR SOLUTION OFFERS (GERMANY SAMPLE)

In this study, challenges of teachers who have worked abroad have been studied carefully in terms of demographic parameters. It is important because it is the only research that examines the problems of teacher working abroad. And it has been delimited with only Germany among all other European countries. Since such a study has never been prepared before, this increases the importance of this research. The Study group consist of 157 teachers who were charged with working abroad by The Ministry of National Education. All the teachers accepted participating in our study are currently back in Turkey. The Study group consist of 157 teachers who were charged with working abroad by The Ministry of National Education. All the teachers accepted participating in our study are currently back in Turkey. All the data has been transferred to SPSS through computers. The average and relative range factor of all this data has been calculated after being transferred to the Computer environment. To compare the average results of two independent group "Single Sample T Test" has been applied. And to compare average of groups more than two, "One-Way Independent Samples" analyze technique has been applied. Significant relations have been found between demographic parameters and problems that teachers encountered. According to the findings, it has been indicated that teacher have most of their problems mainly with orientation, concord, health insurance, house and foreign languages.

Keywords: Duty of Working Abroad, Teacher, Encountered Problems

Date: 27.09.2013

KISALTMALAR / SEMBOLLER

TC	: Türkiye Cumhuriyeti
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
AB	: Avrupa Birliği
BOKK	: Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu
M.D.	: Medeni Durum
Ö.D.	: Öğrenim Durumu
%	: Değerin Toplam İçindeki Oranı
N	: Evrendeki Katılımcı Sayısı
$\bar{X}$	: Ortalama
ss	: Standart Sapma
V	: Bağlı Değişim Katsayısı
M.D.	: Medeni Durum
P	: Anlamlılık Değeri
Sig.	: Significance (Anlamlılık)
<	: Küçüktür
>	: Büyüktür
$\bar{X}$	: Ortalama
+ Frekans	: Olumlu Yakın Anlam
- Frekans	: Olumsuz Yakın Anlam
+/- Frekans	: Olumlu ya da Olumsuz Değerlendirilemeyen Anlam

TABLO LİSTESİ (LIST OF TABLES)

	<u>SAYFA NO</u>
Tablo 2.1 Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yurt dışında Görevlendirdiği Öğretmenlerin Ülkelere Göre Dağılımı	6
Tablo 2.2 Türklerin Çoğunlukta Olduğu Ülkeler	7
Tablo 2.3 Almanya'da Görevlendirilen Türk Öğretmenlerin Eyaletlere/Kentlere Göre Dağılımı	11
Tablo 4.1 Örneklem Demografik Özelliklerine Ait Bulgular	20
Tablo 4.2 Öğretmenlerin Almanya'da görev yaptığı yıllara göre dağılımı	21
Tablo 4.3 Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşadıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin betimsel istatistikler	22
Tablo 4.4 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşadıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	23
Tablo 4.5 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	24
Tablo 4.6 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşanan oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	25
Tablo 4.7 Öğretmenlerin branşlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	26

Tablo 4.8 Öğretmenlerin Branşlarına göre yurt dışında oryantasyon ve uyumda yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	27
Tablo 4.9 Öğretmenlerin branşlarına göre kültürler arası farktan dolayı yaşanan sorunlarına ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	28
Tablo 4.10 Öğretmenlerin branşlarına göre yaşanan yabancı dil sorunlarına ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	28
Tablo 4.11 Öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	29
Tablo 4.12 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	31
Tablo 4.13 Yabancı dil bilgisine göre oryantasyon ve uyumda yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	32
Tablo 4.14 Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin betimsel istatistikler	34
Tablo 4.15 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t-testi sonuçları	37
Tablo 4.16 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t testi sonuçları	39
Tablo 4.17 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t testi sonuçları	40
Tablo 4.18 Öğretmenlerin branşlarına göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	42
Tablo 4.19 Öğretmenlerin branşlarına göre yurt içi görevine döndükten sonra göreve başlarken yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	44

Tablo 4.20 Öğretmenlerin kıdemlerine göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	44
Tablo 4.21 Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	46
Tablo 4.22 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	49
Tablo 4.23 Yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin eğitim ve öğretime ilişkin yaşadıkları sorunların betimsel istatistikleri	50
Tablo 4.24 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	51
Tablo 4.25 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin t testi sonuçları	52
Tablo 4.26 Öğretmenlerin branşlarına göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	54
Tablo 4.27 Öğretmenlerin branşlarına göre eğitime öğretime ilişkin yaşanan sorunlar arasındaki çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	55
Tablo 4.28 Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	56
Tablo 4.29 Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre yaşadıkları Kurumsal sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	57
Tablo 4.30 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	57
Tablo 4.31 Öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre kendilerine tahsis edilen eğitim ortamları konusundaki sorunlarına ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları	58
Tablo 4.32 Öğretmenlerin ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin istatistikler	59

Tablo 4.33 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t testi sonuçları	59
Tablo 4.34 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	60
Tablo 4.35 Öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları	61
Tablo 4.36 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları	61
Tablo 4.37 Ailevi sorunlara ilişkin betimsel istatistikler	62

BÖLÜM 1 GİRİŞ VE AMAÇ

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin hız kazandırdığı endüstrileşme faaliyetleriyle dünyanın yapısı değişmiş, toplumlar giderek önemli ölçüde birbirlerinden etkilenmeye başlamışlardır. Dünyada artan teknolojik gelişmeler dünya devletlerinin endüstriyel yapısında da genişlemelere ve büyümelere yol açmıştır. Bu durumun sonucunda da ortaya işçi transferleri çıkmıştır. Ülkeler arasında yapılan bu transferler kimi zaman sağlık, kimi zaman endüstri, kimi zaman turizm, kimi zaman ise eğitim alanında olmaktadır.

1960'lı yıllardan itibaren ülkemizden Almanya'ya iş gücünü karşılamak için işçi transferleri yapılmıştır. Almanya'da bulunan personel açığını kapatmak amacıyla ülkemizdeki vatandaşlarımızın Almanya'ya gönderilmesi ile hem ülkemizin kültürel açıdan farklı ülkelerde temsil edilmesi mümkün olmakta hem de personel talep eden ülkenin personel açığı kapanmaktadır. Bu sebeple Türkiye açısından en çok işçi transferi yapılan ülke Almanya'dır. Dolayısıyla da Avrupa ülkeleri arasında vatandaşlarımızın en yoğun bulunduğu ülke Almanya olmuştur. Vatandaşlarımız, özellikle ilk yıllarda yanlarında getirdikleri çocuklarının eğitimi konusunda birçok zorlukla karşılaşmışlar, hatta dillerini ve kültürlerini öğretecek öğretmen bulmakta zorlanmışlardır.

Bunun üzerine Milli Eğitim Bakanlığı ve Ortak Kültür Komisyonu bu çocuklara Türkçe ve Türk Kültürü dersleri vermek üzere; çeşitli branşlarda öğretmenleri seçip başta Almanya olmak üzere 5 yıllığına yurt dışına görevlendirmektedir. Bu görevlendirmeler 03.07.2003 tarih ve 25157 sayılı Resmi Gazete'nin " Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonun Çalışma ve Usulleri ile Bu Komisyon Tarafından Yurtdışında Görevlendirilecek Personelin Nitelikleri ile Hak ve Yükümlülüklerinin Belirlenmesine İlişkin Karar" lara göre yapılmaktadır.

Bir çalışanın görev yaptığı bir yerden başka bir yere atanması veya görevlendirilmesi bu kişinin bir takım problemlerle karşı karşıya kalmasını da beraberinde getirebileceği bir gerçektir. Bu yer değiştirme, özellikle yurtdışı olduğunda, doğal olarak kişileri yurt içindekilere göre daha da tedirgin edecektir. Tedirginliği ortadan kaldırmak için daha öncesinde yaşananlar, sadece kişilere değil; onları görevlendiren kurum ve kuruluşlara da önemli bir rehber olacaktır. Bu nedenle de araştırma, yukarıda bahsedilen iş gücü transferleri alanlarından biri olan, eğitim alanının içerisinde yer alan ve ülkemizden yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirlemeyi amaçlamaktadır.

1.1. PROBLEM CÜMLESİ

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak yurt dışında (Almanya) görevlendirilen öğretmenlerin yaşadığı sorunlar ve bu sorunlara ilişkin görüşler nelerdir?

1.2. ALT PROBLEMLER

1. Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları kurumsal sorunlar nelerdir? Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre kurumsal sorunlara ilişkin görüş farklılıkları var mıdır?
2. Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları oryantasyon ve uyum sorunları nelerdir? Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin görüş farklılıkları var mıdır?
3. Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları eğitim ve ğretim ile ilgili sorunlar nelerdir? Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre eğitim ve ğretim sorunlarına ilişkin görüş farklılıkları var mıdır?
4. Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları ulaşım ve barınma sorunları nelerdir? Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin görüş farklılıkları var mıdır?
5. Aileleri ile yurt dışı görevine gitmiş olan öğretmenlerin, aileleri ile ilgili olarak yaşamış oldukları sorunlar nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Almanya başta olmak üzere birçok ülkede Türk vatandaşı yaşamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti özellikle Türk nüfusunun yoğun olduğu ülkelere öğretmenlerini görevlendirmekte ve bu öğretmenler de gitmiş olduğu ülkelerde belirli bir süre mesleğini icra etmektedir. Bu öğretmenler, ana vatanlarından farklı bir yerde yeni bir çevre, farklı bir kültür ile karşı karşıya kalmaktadır. Bir öğretmen yurt içi yer değiştirmelerinde bile birçok sorun ile karşılaşırken, yabancı bir ülkede çok daha farklı sorunlar ile karşı karşıya kalacaktır. Bu araştırma yurt dışına giden öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunları ortaya koyarak, daha sonra yurt dışına gidecek olan öğretmenlere sorunlar hakkında yol göstereceğinden o öğretmenlerin aynı sorunlarla karşılaşmamasını sağlayacak olması ve onların sorunlarına ışık tutması açısından önemlidir.

BÖLÜM 2 GENEL BİLGİLER

Çeşitli nedenlerden dolayı ülkemiz yurtdışına personel transferi gerçekleştirmektedir. Bu transferler kimi zaman sanayi işçisi, kimi zaman sağlık personeli, kimi zaman eğitim personeli şeklinde olabilmektedir.

Bu bölümde de yurtdışında görevlendirmelerden biri olan ‘‘Yurt dışında öğretmen görevlendirmeleri’’ konusunu literatürde yer alan boyutu ile birlikte ele alacağız.

2.1. ÖĞRETMENLERİN YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRMELERİ

Eğitim sisteminin en işlevsel birimi okul, okulun da en işlevsel birimi sınıftır. Bu işlevsel birimin temel çalışanı ve yöneticisi öğretmendir. Öğretmenler okulun ve dolayısıyla eğitim sisteminin etkinliğinde büyük öneme sahiptir (Gündüz, 2008:40). Toplumların değişiminde etkili olan teknolojik gelişmeler kadar, bilgi toplumunu yaratma hedefi, istihdam politikalarında izlenen yeni siyasal ve ideolojik politikaların yansımaları, öğretmenlik mesleğine bakışı ve öğretmenin statüsünü de belirler hale gelmiştir (Torun, 2010:1). Son yıllarda üzerinde hayli konuşulan yazılan konulardan bir tanesi Türkçe'nin yabancılara öğretimidir (Güler, 2012:130).

Milli Eğitim Bakanlığının 2013 yılında yayınlamış olduğu Yurt Dışında Görevlendirilecek Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Sınavı İle Temsil Yeteneği Mülakatı Kılavuzunda öğretmenlerin yurt dışına gönderilmesinin amacı aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

‘‘Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması, yurt dışındaki vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dinî konularda aydınlatılması ile Türk dilinin öğretilmesi amacıyla öğretim üyesi, öğretim görevlisi, okutman, öğretmen ve din görevlisi olarak yurt dışında görevlendirilecek personelin unvanı, sayısı, nitelikleri, seçimleri, görev yerleri ve

süreleri, izinleri, yurt dışındaki görevlerinin sona erdirilmesi ve diğer hususlara ilişkin esas ve usuller 03 Temmuz 2003 tarih ve 25157 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan, Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonun Çalışma Esas ve Usulleri ile bu komisyon tarafından Yurt Dışında Görevlendirilecek Personelin Nitelikleri ile Hak ve Yükümlülüklerinin Belirlenmesine İlişkin 05 Haziran 2003 tarih ve 2003 / 5753 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre düzenlemiştir.”

Anlaşılacağı üzere öğretmenler, daha çok misyon temsilcisi olarak gönderilmektedir. Türk kültürünü anlatmak, yurtdışında kültürümüzü temsil etmek üzere görevlendirilen öğretmenler; yurt dışında yaşayan Türklere dilini, dinini unutturmamak ve bunları öğretmek amacı ile gönderilmektedir.

Avrupa ülkeleri arasında vatandaşlarımızın en yoğun olarak yaşadıkları ülke Almanya'dır. 1992 yılı rakamlarına göre bütün ülkeler dâhil olmak üzere yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın toplam sayısı 3.076.434 olup, Almanya'da bulunanların sayısı ise 1.854.945'tir. Görüldüğü gibi yurt dışındaki vatandaşlarımızın % 60'ı aşan bir bölümü Almanya'da bulunmaktadır. Bu ülkede okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ise 1990 yılı, rakamlarıyla 447.575'tir (Aşıkoğlu, 1996:323).

Almanya'da yaşayan Türklerin nüfusu diğer AB ülkelerine göre fazla olduğu için en çok öğretmen ihtiyacı da orada doğmaktadır. Bu nedenle en çok öğretmen istihdamının yapıldığı ülke de Almanya'dır. Alman eğitim sisteminin Türk eğitim sisteminden farklı olması ve Türk çocukların Almanca öğrenmekte zorluk çekmesi nedeniyle Türk çocukları Alman eğitim sisteminde pek başarılı olamamaktadır. Bu sebeple de ülkemizden Almanya'ya öğretmen transferleri yapılmaktadır. Yurt dışında görevlendirilecek okutman ve öğretmenlerin sayısı Dışişleri Bakanlığınca tespit edilmektedir (WEB_1, 2013).

Yurtdışı öğretmen gönderme işlemleri sırasıyla şu şekilde gerçekleşmektedir:

- Söz konusu personelin branşları ve sayıları, adayda aranacak şartlar, seçim esas ve usulleri ile görevlendirmeye ilişkin esaslar, Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonu kararı ile belirlendikten sonra Genel Müdürlüğümüzce hazırlanan bir genelge ile Bakanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilâtına, YÖK kanalı

ile üniversitelere (okutmanlık sınavı için) duyurulmaktadır. Sınav genelgesi Milli Eğitim Bakanlığı "www.meb.gov.tr" internet adresinde, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü sayfasında da yer almaktadır.

- Seçme sınavı, sınav genelgesi ile ilan edilen esas ve usullerde, öğretmenlerde her yıl, okutmanlarda ise ihtiyaca binaen yapılmaktadır.
- Seçme sınavında başarılı olan personel, dış temsilciliklerimizin personel sayısı ve nitelikleri ile ilgili teklifi göz önünde bulundurularak, başarı listesindeki sıralamaya göre komisyonca bir öğretim yılı süre ile görevlendirilmektedir.
- Seçme sınavında başarılı olan ve Komisyon kararı ile yurt dışında görevlendirilen öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nca "Yurt Dışı Göreve Uyum Semineri"ne alınmaktadır.

Yukarıda anlatılan adımları kısaca özetlemek gerekirse; yurt dışına gönderilecek eğitim personelinin öncelikle hangi branşta, ne kadar sayıda ve hangi ülkeye ne kadar öğretmen gönderileceğine ilişkin ihtiyaç olduğu tespit edilir. Daha sonra, tespit edilen ihtiyaç doğrultusunda, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü kanalı ile sınav açılmakta ve bu sınavda başarılı olan adaylar arasından seçim yapılarak görev yerlerine, bağlı buldukları kurumdan izinli sayılarak dağıtım yapılmaktadır.

Bugüne kadar ülkemiz pek çok kez yurt dışına çeşitli nedenlerle ve dayanaklarla öğretmen göndermiştir. Bu ülkelerden bazıları ve gönderilen öğretmen sayıları aşağıda verilmiştir:

Tablo 2.1 Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yurt dışında Görevlendirdiği Öğretmenlerin Ükelere Göre Dağılımı (WEB_2, 2013).

ÜLKE	ÖĞRETMEN SAYISI	ÜLKE	ÖĞRETMEN SAYISI
Almanya	495	S.Arabistan	89
Belçika	103	Gürcistan	3
İsviçre	51	İran	3
Avusturya	2	İngiltere	14
Fransa	190	KKTC	60
Libya	15	B.Trakya	16

Tablo 2.1’de verilen bilgilere göre Türkiye en çok öğretmeni Almanya’ya göndermiştir. Bunu, Fransa ve Belçika takip etmektedir. Bu uygulamanın tek nedeni o ülkelerde yaşayan Türk nüfus yoğunluğudur.

2.2. YENİ BİR YERE GİTME İHTİYACI

Türk asıllı vatandaşlarımız dünyanın pek çok yerine çeşitli sebeplerden dolayı göç etmişlerdir. Dünyanın pek çok ülkesinde yaşayan Türk vatandaşlarına eğitim yaşamlarında destek olmak amacıyla ve Türk kültürünün pek çok ülkeye yayılması amacıyla oralarda Türk kültürünü temsil edebilecek öğretmene ihtiyaç hasıl olmaktadır.

Yurt dışında yaşayan 5 milyonu aşkın Türk toplumunun yaklaşık 4 milyonu Batı Avrupa ülkelerinde, 300.000’i Kuzey Amerika’da, 200.000’i Orta Doğu’da, 150.000’i de Avustralya’da yerleşmiştir (WEB_3, 2013).

Aşağıdaki tabloda 2006 yılına ait verilerle Türk vatandaşlarının çoğunlukta olduğu ülkeler verilmiştir:

Tablo 2.2 Türklerin Çoğunlukta olduğu Ülkeler (WEB_4, 2013).

Ülke Adı	Türk Sayısı	Ülke Adı	Türk Sayısı
ALMANYA	1.738.831	BELÇİKA	39.664
FRANSA	423.471	DANİMARKA	29.150
HOLLANDA	364.333	NORVEÇ	15.353
AVUSTURYA	113.635	İTALYA	14.124
İSVİÇRE	73.861	ROMANYA	12.000
İSVEÇ	63.580	FİNLANDİYA	7000
İNGİLTERE	52.893	POLONYA	2500

Tablo 2.2’e göre 2006 yılında en çok Türk vatandaşının bulunduğu ülke Almanya olarak görülmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere Türk kültürünün ve dilinin en yaygın

olduğu lke Almanya’dır. O nedenle, en çok ğretmen yurt dışında Almanya’ya gönderilmektedir, denilebilir.

“Türk vatandaşlarının hızla gelişmekte olan Batı Avrupa lkelerinin işgücü piyasalarında meydana gelen boşluğu doldurmak üzere bu ülkelere yönelik gleri 1960’ların ilk yıllarında başlamıştır. İlk zamanlarda çoğunluğu kırsal kesimden gelen Türk “misafir” işçilerinin istihdam amacıyla yurt dışına gidişlerindeki ortak amaçları, ülkemizde yapacakları kk ölçekli yatırımlar için sermaye biriktirmek olmuştur. Bu amaçla çalışmaya giden Türk işçilerin büyük çoğunluğu ailelerini Türkiye’de bırakmışlardır.” (WEB_3, 2013). Bu durumun sonucunda ortaya yurt dışında yaşayan Türklerin eğitim ihtiyacı sorunu ortaya çıkmıştır.

“Bu amaçla, Türkiye ilgili ülke makamlarıyla işbirliği çerçevesinde g alan ülkelerdeki okullarda eğitim vermek üzere “Türkçe ve Türk kültürü” dersi öğretmenleri göndermektedir. Halen yurt dışında “Türkçe Ana Dili ve Türk Kültürü” dersleri için Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu (BAOKK) kararı ile görevlendirilen 1.618 ğretmen ve 112 okutman hizmet vermektedir. Öğretmen sayısını arttırmak, yerel olarak görevlendirilen Türk göçmen kökenli ğretmenleri Türkiye’de hizmet içi eğitim olanaklarından yararlandırmak, özellikle yurt dışındaki anaokullarında Türk kökenli ğretmen sayısını arttırmak için dış temsilciliklerimiz veli dernekleriyle iş birliği halinde çalışmalarını sürdürmektedir.” (WEB_3, 2013).

Tüm bu nedenlerden dolayı bakanlık; nerede Türk vatandaşı çoğunlukta ise, nerede Türk kültürü daha hızlı ve rahat yayılabilirse o ülkelerde ğretmen görevlendirmesi yapılmaktadır.

2.3. NEDEN ALMANYA’YA ÖĞRETMEN GÖNDERİLİYOR?

“Kültürel ve demografik yönden Almanya kendini bir göçmen ülkesi saymamakla beraber barındırdığı göçmen nüfusu nedeniyle karmaşık bir yapı sergilemektedir. 2005 yılı rakamlarıyla Almanya’da 14 milyon yabancı yaşamakta olup bu Alman nüfusunun yaklaşık % 9,2’sini oluşturmaktadır. Çok dilli ve çok kültürlü olarak tanımlayabileceğimiz bu yapı içerisinde, 1960’lı yıllardan itibaren yer almaya başlayan

Türk nüfusu; bugün 3 milyona ulaşmış olup AB sınırları içerisinde yaşamakta olan toplam Türk sayısı ise 5 milyon civarındadır. AB içerisinde yaşayan göçmen sayısı ise 19 milyon olup bu, toplam nüfusun % 5,1'ini oluşturmaktadır”(Küçük, 2008:232).

Günümüzde hizmet sektöründeki büyük Alman şirketleri ülkelerindeki Türk pazarından pay kapabilmek ve Türk toplumuyla sağlıklı bir iletişim kurabilmek için Türkçe bilen eleman sayısını artırma yoluna gitmektedirler (Küçük,2008,s.234). Yalnızca Deutsche Bank'ın Almanya'da 300 bin Türk asıllı müşterisi bulunmaktadır. İstihdam edecekleri elemanların iki dilli olması; hem Almancaya hem Türkçeye hâkim olmaları ise gerek kendileri, gerekse şirketleri için önemli bir avantajdır. Çünkü geçmiş yıllardaki uygulamalar Türk işçi göçünün tersine döndürülemeyeceğini, çözümün kültürel ve siyasal bütünleşmeden geçtiğini göstermiş ve bu gerçek Alman makamlarınca da kabullenilmiştir. Bugün Türkiye resmen AB ülkesi olmamakla beraber, AB ülkeleri sınırları içerisinde yaşayan Türkler resmen AB vatandaşlığını elde etmişlerdir (Akalin, 2004:195).

Ülkemiz hem Almanya'da yaşayan Türklere kendi dillerinde eğitim almalarını sağlamak amacıyla hem de Alman girişimci ve yatırımcıların Türkiye ile olan ticari ilişkilerinin artmasını sağlamak ve bu ilişkileri dil bağı ile daha da güçlendirmek amacıyla ülkemiz öğretmenlerini Almanya'ya transfer etmektedir. Tabi tüm bu öğretmen transferleri karşılıklı iki ülke açısından belli dayanaklara göre gerçekleşmektedir. Bu dayanaklar; yasal, kültürel, sosyal açıdan da transferlerin gerçekleşmesinde son derece önem arz etmektedir.

Şimdiye kadar Almanya'da Bayern, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen ve Rheinland-Pfalz eyaletleri, finansman, pedagoji ve okul denetimi ile ilgili sorumlulukları üstlenirken, 1992 yılında yalnızca Nordrhein-Westfalen eyaleti 1400 yabancı öğretmenin finansmanı gibi konularla ilgilenmiş, Berlin, Bremen, Hamburg, Saarland, Schleswig-Holstein gibi eyaletler ise ders ve finansal gibi sorumlulukları yerine getirmişlerdir (Küçük, 2008:234). Yabancı resmî makamlar ise öğretim gücünün hazırlanması, hedefler ve derslerle ilgili yükümlülükleri üstlenmişlerdir (Küçük, 2008:234) Geçmiş yıllardaki bu iyimser tablo bugün yerini yavaş yavaş karamsarlığa bırakmak üzeredir. Zira Bavyera eyaletince 2005/2006 öğretim yılından itibaren Türkiye'den gönderilen öğretmenlerin maaşlarının Türk hükümetince karşılanması ve

vatandaşların talepleri doğrultusunda öğretmen gönderilmesine devam edilmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır (WEB_5, 2013).

“Bugün Almanya’daki Türk İşçi çocuklarının iki dillilikle ilgili en önemli problemi; ana dili derslerinin demografik, sosyolojik ve kültürel yapıda resmî olarak ikili anlaşmalarla yeniden ele alınmasıdır. Ana dili olarak Türkçe’nin statüsü eyaletlerle karşılıklı yapılacak görüşmelerle mutlaka netleştirilmeli, belirsizlikler ortadan kaldırılmalıdır. Alman çocuklarının ortalama 2,9 olan yabancı dil yeterliliği karşısında Türk işçi çocuklarının yabancı dil ve ana dili dersleri kültürler arası eğitim boyutunda yeniden ele alınmalı, çağın ve siyasi gelişmelerin durumuna göre hukuki ve siyasi manada mevcut yasa, tüzük ve yönetmelikler yenilenmeli, özellikle uygulamadaki sorunlar giderilmeli ve Türk çocukları ana dilleri Türkçe’nin dışında birinci yabancı dil Almanca ve ikinci yabancı dil İngilizce olmak üzere mutlaka üç dile hâkimiyet sağlayacak şekilde yetiştirilmelidir.” (Küçük, 2008:234)

Her AB vatandaşının bugün kendi ana dilinin yanında AB’nin resmî dillerinden iki dili daha öğrenmesi ve mümkünse ortak olarak üçüncü bir dile, bu İngilizce olmak zorundadır, hâkimiyet sağlaması öngörülmektedir (Schwenk, 2002:120 ve Weber, 2004:12). Nitekim Almanya’da yabancı dil derslerine birinci ve ikinci kademede bugün 5. sınıftan itibaren yer verilmekte, hatta bazı eyaletlerde bu 3. sınıfta başlatılması, İsviçre ile paralellik göstermektedir. AB mevzuatına göre her vatandaş kendi ana dilinde öğrenim görme hakkına sahiptir ve her AB vatandaşı iki dile ilave olarak kendi ana dilini de kullanmak zorundadır (Weber, 2004:13). Yine 1986 Barselona Dil Hakları Beyannamesi’ne göre “bütün diller ve kültürler eşittir” (Gözaydın, 2005:200). “Türkiye’nin AB üyeliği için Türkiye’deki yerel ağızlarda, geleneksel dil ve lehçelerde öğretim ve yayın için şartlar koyan AB’nin kendi vatandaşı olmuş yüz binlerce Türk’ün ana dilini öğrenmesi karşısında sorunlar çıkarması bir çelişkidir, çifte standarttır.” (Akalın, 2004:199). Sorunlar esasen bununla da bitmemektedir. Bavyera Eyaleti Bakanlar Kurulunun 14 Eylül 2004 tarihinde aldığı karar gereği Bavyera Eğitim Bakanlığı tarafından finanse edilen Türkçe ve Türk kültürü derslerinin 2005/2006 öğretim yılından itibaren 5 yıl içerisinde kaldırılması ve süresi biten öğretmenlerin yerine yeni atama yapılmaması öngörülmektedir (WEB_5, 2013). Türkçe’nin birinci

yabancı dil olduğu deneme okullarının ise faaliyetleri durdurulmuş bulunmaktadır. (WEB_6, 2013).

Özetle ülkemizin Almanya'ya öğretmen göndermekteki dayanaklarının yasal, sosyal, kültürel ve ticari sebeplere bağlı olduğunu söyleyebiliriz. Öğretmen gönderilmesindeki en büyük amaç ve dayanak kültürel bağların kaybolmaması ve Türkçenin bir ticaret dili olarak kullanılmasını sağlamak gibi amaçlarla yasalara uygun olarak Almanya'ya öğretmen gönderilmektedir. Aynı zamanda Almanya'ya öğretmen gönderilmesinin önemli bir sebebi de Almanya'nın Avrupa ülkeleri arasında Türk vatandaşlarının en yoğun yaşadığı ülke olması özelliği de vardır. Yani demografik açıdan da Almanya'daki öğretmen ihtiyacı diğer ülkelere oranla daha fazladır. Bu yüzden de Almanya'ya gönderilen öğretmen sayısı diğer ülkelere oranla daha fazladır.

Tablo 2.3 Almanya'da Görevlendirilen Türk Öğretmenlerin Eyaletlere/Kentlere Göre Dağılımı (WEB_2, 2013).

EYALET/KENT	ÖĞRETMEN SAYISI
Bavyera	132
Köln	1
Düsseldorf	3
Hannover	27
Karlsruhe	105
Stuttgart	116
Berlin	43
Mainz	14
Hamburg	48
Essen	16
Toplam	505

Tablo 2.3 Almanya'ya gönderilen öğretmenlerin eyaletlere göre dağılımı gösterilmiştir.

Rotasyon prensibi ile Milli Eğitim Bakanlığı her yıl yaklaşık 300 kadar öğretmeni Türkiye'den yurt dışına göndermektedir. Bu da Türkiye'de yüksek öğretim kurumlarında her yıl 300 öğretmenin yurt dışında öğretmen olarak çalışmasının gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumlarla donatılması demektir. (WEB_2, 2013).

2.4. DEVLET ÖĞRETMEN GÖNDERİRKEN NE YAPIYOR? ÖNCESİNDE, SIRASINDA, SONRASINDA:

“Mesleğinin en başarılı ve en saygın öğretmenleri, Milli Eğitim Bakanlığı ve Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonunca seçilip yurt dışında, Afganistan’dan ABD’ye kadar pek çok ülkeye gönderilmektedir. Bu görevlendirmeler 3.7.2003/ 25157 tarih ve sayılı Resmi Gazetenin “Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu’nun Çalışma Esas ve Usulleri İle Bu Komisyon Tarafından Yurt Dışında Görevlendirilecek Personelin Nitelikleri İle Hak ve Yükümlülüklerinin Belirlenmesine İlişkin Karar”lara göre yapılmaktadır. Öğretmenler, daha çok misyon elçileri olarak görülmektedirler.” (WEB_7, 2013)

Yukarıda da bahsedildiği üzere yurt dışına gönderilecek öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer bakanlıklar arasında ortak olarak kurulan komisyon tarafından sınava tabii tutulmaktadır. Bu sınava girebilmek için aday öğretmenlerde bazı şartlar aranmaktadır. Yurt dışına görevlendirilecek öğretmenlerde aranan şartlar şunlardır:

2.4.1. Başvuru ve Görevlendirme Şartları

- a) T.C. vatandaşı olmak,
- b) Sınav başvurusunun son günü itibarıyla eğitim-öğretim hizmetleri sınıfında en az 5 (beş) yıl hizmeti bulunup (Hizmet yılı hesaplamalarında hizmet cetveli esas alınacak, hizmet cetvelinde yer almayan hususlarda sorumluluk başvuru sahibine ait olacaktır. Askerlikte geçen süre hizmetten sayılmayacaktır. Aylıksız izin, hastalık izni, istifa vb. şeklindeki hizmete ara verilmesi hizmet yılının hesaplanmasında hizmetten düşülecektir), 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi olarak Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı devlet okulları ile bakanlık merkez ve taşra teşkilatında eğitim-öğretim hizmetleri sınıfında fiilen çalışıyor olmak (Vekil öğretmenler ile sözleşmeli olarak çalıştırılanlar hariç),
- c) Taksirli suçlar ve aşağıda sayılan suçlar dışında tecil edilmiş hükümler hariç olmak üzere, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya

şeref ve haysiyet kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak,

ç) Son 10 yılda uyarma ve kınama cezaları dışında affa uğrayanlar hariç disiplin cezası verilmemiş olmak,

d) Askerlik hizmetini yapmış olmak veya askerlik hizmetinden muaf olmak,

e) En az ön lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak

f) Görevini yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürü bulunmamak,

g) Hizmetin gerektirdiği temsil yeteneğine sahip bulunmak,

ğ) Yurt dışında görevlendirilmesine engel bir hali bulunmamak (İlgili makamlarca yapılacak arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması sonucunda elde edilecek bilgi ve belgelere göre),

h) Adlî ve idarî soruşturma sonucunda üzerinden yöneticilik görevi alınmamış olmak,

ı) Madde 1.2.a' daki bütün ülke grupları, Madde 1.2.b'de belirtilen müdürlük görevi ve Madde 1.2.g'de belirtilen Biyoloji(İng), Fizik (İng) ve Kimya(İng) branşları için sınav başvurusunun son günü itibariyle son beş yıl içinde KPDS' den en az "E" (50 Puan) düzeyinde belgeye sahip olmak,

i) Daha önce yurt dışında görevlendirilmiş olanların ikinci kez (hangi görevle olursa olsun) görevlendirilebilmeleri için, önceki yurt dışı görevlerini başarılı olarak tamamlamış ve yurt içi görevine başlamalarından itibaren sınav başvurusunun son günü itibariyle en az 2 (iki) yıl çalışmış olmalarının yanında, sınav başvurusunun son günü itibariyle son beş yıl içinde Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Sınavından (KPDS) en az Elli beş (55) puan almış olmaları gerekmektedir.

j) Yapılacak Mesleki Yeterlilik Sınavı ve Temsil Yeteneği mülakatında başarılı olmak,

2.4.2. Yurt Dışına Görevlendirilecek Öğretmenler için Yapılacak Sınavlar

Yurt dışında görevlendirilecek öğretmenlerin sınavı;

1. "Mesleki Yeterlilik Sınavı" ile

2. "Temsil Yeteneği Mülakatı" olarak iki aşamalı olarak yapılmaktadır.

Yukarıdaki şartları sağlayan adaylar sınava girebilirler ve girdikleri sınavda başarılı oldukları zaman sınav başarı puanlarına göre sıralamaya göre görevlendirme sonucundan adaylar haberdar edilir. Devlet memurları yurt dışına gönderilirken belli işlemlerden oluşan süreçten geçerler. Bu süreç görevlendirilecek personelin seçimi ile başlamaktadır. Devlet gönderilen personel hakkındaki tüm işlem ve süreçleri söz konusu mevzuat gereğince görevlendirmenin başlangıcından bitişine kadar takip etmektedir.

2.4.3. Uyum Semineri

Mesleki Yeterlilik Sınavı ve Temsil Yeteneği Mülakatında başarılı olup yurt dışında görevlendirilecek öğretmenlerden branşlarda duyulan ihtiyaç göz önünde bulundurularak, başarı sırasına göre bir kısmı ya da tamamı, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünce yurt dışı göreve uyum seminerine alınmaktadır. Bu seminere katılmak zorunludur.

2.4.4. Yurt Dışında Görevlendirme

Avrupa ülkeleri dışındaki ülkeler için müracaat eden ve Temsil Yeteneği Mülakatında başarılı olan öğretmenler, yurt dışı temsilciliklerimizin ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı ve nitelikleri konusundaki teklifi göz önünde bulundurularak, başarı listesinden sıra atlanmaksızın Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonunca *bir ders yılı* süresince T.C. Büyükelçilikleri/Başkonsoloslukları nezdinde görevlendirilmektedir. Yurt dışı görev bölgelerindeki görev yerleri misyon şefinin bilgisi dahilinde eğitim müşavirlikleri ya da eğitim ataşeliklerince belirlenmektedir.

Herhangi bir ülke grubunda ve branşta görevlendirilecek öğretmen bulunmaması nedeniyle ihtiyacın karşılanamaması halinde: öğretmenin muvafakati alınmaksızın Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonunca farklı ülke gruplarında başarılı olan öğretmenler arasından görevlendirme yapılmaktadır.

Ülkeler için belirlenen kontenjanlar, mevcut ihtiyaç, ortaya çıkabilecek muhtemel ihtiyaçlar ve başarılı olduğu halde çeşitli sebeplerle yurt dışı göreve gitmekten vazgeçebilecek öğretmenler göz önünde bulundurularak tespit edilmiştir. Bu

nedenle Temsil Yeteneği Mülakatı'nda başarılı olan öğretmenlerin tamamının görevlendirilmesi yapılamayabilir. Temsil Yeteneği Mülakatı'nda başarılı olmak aynı yıl içerisinde yurt dışı göreve uyum seminerine alınmak ya da yurt dışında görevlendirilmek anlamı taşımamaktadır. Bu durumda olanlar sınav yılını takip eden **üçüncü yılın sonuna kadar** branşlarında ihtiyaç olması halinde Temsil Yeteneği Mülakatındaki başarı sırasına göre uyum seminerine alınarak görevlendirilir. Bu süre içinde branşlarında ihtiyaç olmayanların bu sınava dair hakları sona erer.

2.4.5. Görev Süresi

Yurt dışında görevlendirilecek öğretmenlerin görev süresi, 03.07.2003 tarihli ve 25157 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 05.06.2003 tarihli ve 2003/5753 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 8' inci maddesi çerçevesinde belirlenir. Yurt dışında görevlendirilecek öğretmenlerin görev süresi 1(bir) yıldır. Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu'nca uygun görülmesi halinde görev süreleri uzatılabilir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013)

BÖLÜM 3 YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışma betimsel bir araştırma olduğundan “tarama” (survey) modelinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelinin çeşitli açılardan sınıflandırılması dikkate alındığında ise “Genel tarama modeli” grubunda yer alan bir araştırmadır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2006).

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Bu çalışma Türkiye genelinde 1980 – 2013 Yılları arasında yurt dışına (Almanya) giden, orada görev yapan ve dönen öğretmenler üzerinde gerçekleştirilen tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Örneklem ise Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yurt dışında görevlendirilen ve görevini tamamlayıp Türkiye’ye dönen ve çalışmaya katılmayı kabul eden 157 öğretmenden oluşmaktadır.

Örneklem, olasılık dışı örnekleme yöntemlerinden birisi olan kartopu örnekleme yöntemine göre oluşturulmuştur. Bir araştırmada, evren içerisinde yer alan birimlerin tam olarak belirlenemediği durumlarda, evreni temsil edecek örnekleme belirlemek de zorlaşmaktadır. Araştırmacı bu durumda, araştırmada kullanacağı verilere, bazı aşamaları takip ederek ulaşır. Yani araştırmacı örnekleme adım adım oluşturur. Bu yöntem kartopu örnekleme yöntemi denilmektedir. Kartopu örnekleme yönteminde: öncelikle araştırma evreninin içerisinde yer alan, araştırmacının ulaşabileceği ilk birim, kişi ya da obje belirlenir. Bu birim üzerinden elde edilecek bilgiler ışığında sonraki birime ulaşılır. Bu olay birbirini zincirleme olarak takip eder. Böylece başlangıçtaki tek

birimden oluşan örneklem hacmi, tıpkı bir kartopunun yuvarlanırken büyümesi gibi artar (Altunışık ve Diğerleri, 2005).

3.3.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama aracı olarak çalışmanın amacına uygun bir şekilde daha önce yurt dışında görev almış olan öğretmenlerin de görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu dokuz bağımsız değişken ve 44 bağımlı değişkenden oluşmaktadır. Oluşturulmuş bu anket için gerçekleştirilen güvenilirlik çalışmasında Cronbach's alpha değeri (,89) olarak elde edilmiştir. (Kalaycı, 2008)'ya göre alpha değeri (,80) den yüksek olduğu için, veri toplama aracı olarak kullanılan anket yüksek derecede güvenilirirdir.

Anketin geçerlilik çalışması ise üç akademisyenden oluşan komitenin görüşleri alınarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikle daha önce yurt dışında görev alan öğretmenlerin de görüşleri alınarak anket için “kurumsal”, “oryantasyon ve uyum”, eğitim-öğretim”, “ulaşım ve barınma”, “ailesel” olmak üzere beş boyutu ölçecek şekilde 55 adet aday soru belirlenmiştir. Bu sorular danışmanın görüşleri alınarak beş boyutta olacak şekilde 44 soru olacak şekilde düzenlenmiştir. Üç uzmanın her birinden sorunların hangi boyuttaki ifadeyi ölçtüğünü işaretlemeleri istenmiştir. Uzmanlardan elde edilen veriler SPSS 16.0 programına aktarılmıştır. Uzmanların “EK 2” de verilen anket maddelerine ilişkin görüşleri arasındaki tutarlılığa Cohen'in “Kappa” değeri hesaplanarak bakılmıştır. Bu işlem her bir uzman görüşünün diğer uzmanların görüşleri ile uyumlu olup olmadığını belirlemek için gerçekleştirilmiştir. Uzman görüşleri arasında Kappa değerinin (0,70) den büyük olmasına ve (1,00)a yakınlığına bakılmıştır.

Gerçekleştirilen analiz sonucunda göre; 1. uzman görüşü ile 2. uzman görüşü arasında gerçekleştirilen işlemde “Kappa” değerinin beş boyutta 44 ifade için (1,00) olduğu belirlenmiştir. 1. uzman ile 3. uzman arasında gerçekleştirilen işlemde “Kappa” değeri (1,00) olarak ve son olarak da 2. ve 3. uzman arasında gerçekleştirilen işlemde de

“Kappa” değeri (1,00) olarak bulunmuştur. Sonuç itibari ile uzmanların görüşleri arasında bir fark bulunmamış, üç uzmanın da ortak bir fikirde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgularda araştırmacı tarafından oluşturulan anket formunun uzmanlar tarafından da uygun bulunduğunun göstergesi olduğundan, veri toplama aracı olarak kullanılan anket araştırma için geçerli bir ankettir. Bu geçerlilik çalışmasından sonra nihai anket formu oluşturulmuştur.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Çalışmanın konusu ve amacı hakkında bilgilendirilen öğretmenlerden sözlü onayları alınmıştır. Daha sonra önceden hazırlanmış anket formları çalışmaya katılmayı kabul eden öğretmenlerin gözetimi altında, öğretmenlerin kendileri tarafından doldurulmuştur. Bu işlem yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Sakarya ve diğer illerde daha önce Yurt dışında (Almanya) görev yapmış öğretmenlere ulaşıldı, elektronik mektup yoluyla anket formları elektronik ortamda çalışmayı kabul eden öğretmenlere gönderildi. Anket formlarını dolduran öğretmenler formları elektronik ortamda anketleri göndermişlerdir.

Düzce / Akçakoca’da yapılan Milli Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Yurt Dışı Uyum Seminerine gidilerek orada daha önce Yurt dışında (Almanya) görev yapmış öğretmenlere ulaşılmış, çalışmayı kabul eden öğretmenlere anket formları doldurturulmuştur.

3.5. VERİ ANALİZİ VE YORUMLANMASI

Elde edilen veriler, bilgisayar ortamında IBM-SPSS (versiyon 16.00) istatistik paket programına aktarılarak öncelikle betimsel istatistikleri (Ortalama, standart sapma) belirlenmiştir. Ardından bağıl değişim katsayıları [$V=(ss/\bar{X}) * 100$] formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bağıl değişim katsayısının hesaplanması ile karşılaştırmalarda ölçü birimlerindeki farklılıklar ve gözlem değerlerinin büyüklüğünden oluşan sakıncalar

giderilerek, dağılım hakkında daha doğru bilgi elde edilmeye çalışılmıştır (Baykul, 1999:129). Elde edilen bulgular ile de öğretmenler arasında görüş birliğine ilişkin yorumlamalarda bulunmak için ortalama ve standart sapmalar ile bağıl değişim katsayılarına bakılmıştır. Bağıl değişim katsayısı ($V < 0,25$) den düşük olan ifadelerle ilişkin öğretmenlerin yüksek düzeyde görüş birliği içerisinde olduğu, bu değerden yüksek olan ifadelerle ilişkin ise öğretmenlerin görüş birliği içerisinde olmadığı şeklinde yorumlamalarda bulunulmuştur.

Tek bir bağımsız değişkene ilişkin ikiden daha fazla grubun bağımlı değişkenler için anlamlı görüş farklılıkların saptanması amacı ile tek yönlü varyans analizi (OneWay-Anova) gerçekleştirilmiştir. Tek yönlü varyans analizinin anlamlı çıktığı ($p < 0,05$) durumlarda farklılığın kaynağının tespit edilmesi için “Tukey” çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. “Tukey” testi sonuçlarına göre belirlenen farklılık kaynaklarının ortalamaları incelenmiş, tablolar oluşturulmuştur. Bağımsız bir değişkene ait iki grubun bağımlı bir değişkene göre ortalamaları arasında anlamlı görüş farklılıklarının bulunup bulunmadığına ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyi şartı ile “t” testi kullanılarak bakılmıştır.

BÖLÜM 4 BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER İLE İLGİLİ BULGULAR

Bu bölümde örnekleme yer alan 157 öğretmenin demografik özelliklerine ilişkin bilgilere yer verilecektir.

Tablo 4.1 Örneklemin Demografik Özelliklerine Ait Bulgular

Özellikler		f	%	Özellikler		f	%
Cinsiyet	Erkek	105	66,9	Medeni Durum	Evli	121	77,1
	Bayan	52	33,1		Bekar	36	22,9
	Toplam	157	100		Toplam	157	100
Yabancı Dil Bilgisi	Çok İyi	59	37,6	Çocuk Sayısı	Yok	45	28,7
	İyi	60	38,2		1 Çocuk	50	31,8
	Orta	33	21,0		2 Çocuk	40	25,5
	Az	5	3,2		3 ve daha fazla	22	14,0
Toplam	157	100	Toplam		157	100	
Mesleki Kıdem	10 yıldan az	4	2,5	Branş	Türkçe	15	9,6
	10-20 yıl arası	127	80,9		Almanca	54	43,4
	20 Yıldan Fazla	26	16,5		Sınıf Öğretmeni	68	43,3
	Toplam	157	100		Diğer	20	12,7
Yaş	30'dan küçük	1	0,6		Toplam	157	100
	30-40 arası	102	65,0	Öğrenim Düzeyi	Lisans	108	68,8
	40 ve Üstü	53	33,8		Yüksek Lisans	49	31,2
	Toplam	157	100		Toplam	157	100

Tablo 4.1 incelendiğinde örnekleme yer alan öğretmenlerin %66,9'u erkek ve %33,1'i bayan olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile anket sorularına cevap veren erkek öğretmenler, bayan öğretmenlerin iki katı kadardır. Öğretmenlerin öğrenim düzeyleri incelendiğinde, %68,8'i lisans ve %31,2'si yüksek lisans mezunudur. Bu oranlara göre ankete katılanların tamamı en az lisans mezunudur. Lise veya ön lisans mezunu olan öğretmen bulunmamaktadır. Aynı tablodan öğretmenlerin branşları incelendiğinde, %9,6'sının Türkçe, %34,4'ünün Almanca, %43,3'ünün sınıf

öğretmeninden oluştuğu görülmektedir. Türkçe, Almanca ve Sınıf öğretmenliği dışında kalanlar diğer branşlardaki öğretmenler ise araştırmaya katılan bütün öğretmenlerin %12,7'sini oluşturmaktadır. Öğretmenlerin yaşlarına ilişkin bulgular incelendiğinde, %6'sının 30'dan küçük, %65'inin 30-40 yaş arası ve %33,8'inin 40 ve üstü yaşında olduğu belirtilmektedir. Ayrıca öğretmenlerin %77,1'i evli ve %22,9'u bekârdır. Evli olanlardan %28,7'si çocuk sahibi değilken, %31,8'inin bir çocuğu, %25'inin iki çocuğu, %14,0'ının ise üç veya üçten daha fazla çoğu bulunmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine incelendiğinde, %2,5'i 10 yıldan az, %80,9'u 10-20 yıl arası ve %16,5'i 20 yıldan fazla kıdeme sahiptir. Yabancı dil durumları incelendiğinde, %37,6'sının çok iyi, %38,2'sinin iyi, %21'inin orta ve %3,2'sinin az derecede yabancı dil bilgisine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2 Öğretmenlerin Almanya'da görev yaptığı yıllara göre dağılımı

Yıllar	N	%
1990-1995 yılları arası	2	1,27
1991-1996 yılları arası	4	2,55
1992-1997 yılları arası	3	1,91
1993-1998 yılları arası	1	0,64
1994-1999 yılları arası	4	2,55
1995-2000 yılları arası	1	0,64
1996-2001 yılları arası	3	1,91
1997-2002 yılları arası	4	2,55
1998-2003 yılları arası	6	3,82
1999-2004 yılları arası	6	3,82
2000-2005 yılları arası	6	3,82
2001-2006 yılları arası	6	3,82
2002-2007 yılları arası	10	6,37
2003-2008 yılları arası	12	7,64
2004-2009 yılları arası	23	14,65
2005-2010 yılları arası	19	12,10
2006-2011 yılları arası	13	8,28
2007-2012 yılları arası	14	8,92
2008-2013 yılları arası	20	12,74
Toplam	157	100

Anket sorunlarını cevaplandıran öğretmenlerin yurt dışında görev yaptıkları yıllara ait dağılımı Tablo 4.2'de verilmiştir. Tabloya göre 1990-1995 yılları arasında görev yapanların oranı %1,27, 1991-1996 yılları arası görev yapanların oranı %2,55, 1992-

1997 yılları arası görev yapanların oranı %1,91, 1993-1998 yılları arası görev yapanların oranı %0,64, 1994-1999 yılları arası görev yapanların oranı %2,55, 1995-2000 yılları arası görev yapanların oranı %0,64, 1996-2001 yılları arası görev yapanların oranı %1,91, 1997-2002 yılları arası görev yapanların oranı %2,55, 1998-2003 yılları arası görev yapanların oranı %3,82, 1999-2004 yılları arası görev yapanların oranı %3,84, 2000-2005 yılları arası görev yapanların oranı %3,38, 2001-2006 yılları arası görev yapanların oranı %3,38, 2002-2007 yılları arası görev yapanların oranı %6,37, 2003-2008 yılları arası görev yapanların oranı %7,64, 2004-2009 yılları arası görev yapanların oranı %14,65, 2005-2010 yılları arası görev yapanların oranı %12,10, 2006-2011 yılları arası görev yapanların oranı %8,28, 2007-2012 yılları arası görev yapanların oranı %8,92 ve 2008-2013 yılları arası görev yapanların oranı %3,38'dir.

4.2. YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRİLEN ÖĞRETMENLERİN YAŞADIĞI ORYANTASYON VE UYUM SORUNLARI

Tablo 4.3 Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşadıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin betimsel istatistikler

Bağımlı Değişkenler	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss.</i>	<i>V</i>
Yiyecek, içecek ve beslenme sorunu yaşadım.	157	2,08	1,22	58,87
İklimden dolayı sağlık sorunu yaşadım.	157	2,10	1,20	57,38
Almanlardan dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	157	1,86	1,04	55,95
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,72	1,49	54,73
Yabancı dil sorunu yaşadım.	157	2,44	1,31	53,34
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	157	2,72	1,39	51,13
Kültür ve kültürler arası farktan dolayı sorunlar yaşadım.	157	2,78	1,30	46,95
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'de oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	155	3,55	1,17	32,87

Yurt dışına (Almanya) görevlendirilen öğretmenlerin yaşadığı oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin istatistikler Tablo 4.3'de verilmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin yüksek düzeyde ($\bar{X} = 3,55$) yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunu yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin kültürler arası fark ($\bar{X} = 2,78$) yurt dışına oryantasyon ve uyum ($\bar{X} = 2,72$), Yurt dışı görevine gidip gitmeme ($\bar{X} = 2,72$) konusunda yaşanan sorunlara ilişkin ortalamaları (2,61-3,40) aralığında olduğu

için, bu sorunları orta düzeyde yaşadıkları belirlenmiştir. Yabancı dil ($\bar{X}=2,44$), İklimden dolayı sağlık ($\bar{X}=2,10$), yiyecek içecek ve beslenme ($\bar{X}=2,08$), Almanlardan dışlanma ($\bar{X}=1,86$) konularında yaşadıkları sorunlar ise düşük düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin yaşadıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin vermiş oldukları cevapların değişim katsayısı (V) Tablo 4.3'den incelendiğinde de yaşanan her bir sorun için değişim katsayısının görüş birliği olarak kabul edilen ($V<25$) değerinin altında olma şartını sağlamadığı görülmektedir. Elde edilen bu verilere göre öğretmenler arasında oryantasyon ve uyum konusunda yaşanan sorunlara ilişkin görüş birliğinin olmadığı belirlenmiştir.

4.2.1. Cinsiyete Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Tablo 4.4 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşadıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss.	V%	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	Erkek	105	2,74	1,50	54,69	0,28	155	,78
	Bayan	52	2,67	1,48	55,30			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Erkek	105	2,75	1,35	49,05	0,42	155	,68
	Bayan	52	2,65	1,48	55,78			
Kültür ve Kültürlerarası farktan dolayı sorun yaşadım.	Erkek	105	2,88	1,24	43,04	1,36	155	,18
	Bayan	52	2,58	1,42	55,07			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,04	1,15	56,49	3,13	155	,00
	Bayan	52	1,50	0,64	42,78			
Yabancı Dil sorunu yaşadım.	Erkek	105	2,62	1,32	50,34	2,30	155	,02
	Bayan	52	2,12	1,23	58,20			
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	Erkek	105	2,06	1,12	54,28	0,57	155	,57
	Bayan	52	2,17	1,37	62,95			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	Erkek	105	2,17	1,30	59,72	1,39	155	,17
	Bayan	52	1,88	1,04	55,26			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	Erkek	103	3,52	1,13	32,00	0,46	153	,65
	Bayan	52	3,62	1,25	34,71			

Tablo 4.4'den öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin Almanlardan dışlanma konusunda ($p=0,00$), yabancı dil konusunda ($p=0,02$) öğretmenlerin cinsiyetlerine göre

anlamli farklılıklar tespit edilmiştir. Almanlardan dışlanma konusunda erkek öğretmenlerin ortalaması ($\bar{X}=2,04$) değişim katsayısı ($V=56,49$) iken bayan öğretmenlerin ortalaması ($\bar{X}=1,50$), değişim katsayısı 42,78'dir. Elde edilen bu verilere göre erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre Almanlar tarafından daha fazla dışlandığı belirlenmiştir. Ayrıca erkek öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin bayan öğretmenlere göre daha fazla değişim gösterdiği görülmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yabancı dil konusunda yaşanan sorunlara ilişkin Tablo 4.4'deki veriler incelendiğinde erkek öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=2,62$), değişim katsayısının ($V=50,34$), bayan öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=2,12$), değişim katsayısının ($V=58,20$), iki grup arasındaki (p) değerinin ise (0,02) olduğu görülmektedir. Elde edilen bu verilere göre erkek öğretmenlerin, bayan öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşadığı ve bu konuda bayan öğretmenlere oranla daha fazla görüş birliği içerisinde oldukları bulgusuna ulaşılmıştır.

4.2.2. Medeni Duruma Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Tablo 4.5 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	M.D.	N	$\bar{X}$	ss	V	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	Evli	121	2,76	1,48	53,74	0,63	155	,53
	Bekâr	36	2,58	1,52	58,80			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Evli	121	2,77	1,39	50,39	0,81	155	,42
	Bekâr	36	2,56	1,38	54,10			
Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	Evli	121	2,86	1,31	45,89	1,46	155	,15
	Bekâr	36	2,50	1,25	50,14			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,89	1,09	57,80	0,72	155	,47
	Bekâr	36	1,75	0,84	48,05			
Yabancı dil sorunu yaşadım.	Evli	121	2,46	1,32	53,72	0,19	155	,85
	Bekâr	36	2,42	1,27	52,69			
İklimden dolayı Sağlık sorunları yaşadım.	Evli	121	2,15	1,24	57,52	1,02	155	,31
	Bekâr	36	1,92	1,08	56,30			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	Evli	121	2,13	1,28	60,23	1,05	155	,30
	Bekâr	36	1,89	0,98	51,84			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	Evli	119	3,57	1,20	33,52	0,32	153	,75
	Bekâr	36	3,50	1,08	30,92			

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre yaşanan oryantasyon ve uyum sorununa ilişkin gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 4.5’de verilmiştir. Tablo incelendiğinde ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde öğretmenlerin medeni durumlarına göre oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4.2.3. Öğrenim Düzeyine Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Tablo 4.6 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşanan oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı değişkenler	Ö.D.	N	$\bar{X}$	ss.	V	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	Lisans	108	2,83	1,49	52,53	1,42	155	,16
	Y. Lis.	49	2,47	1,47	59,67			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Lisans	108	2,90	1,33	45,96	2,42	155	,02
	Y. Lis.	49	2,33	1,45	62,28			
Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	Lisans	108	2,69	1,28	47,45	1,18	155	,24
	Y. Lis.	49	2,96	1,35	45,73			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	1,92	1,02	53,44	1,02	155	,31
	Y. Lis.	49	1,73	1,08	62,02			
Yabancı dil sorunu yaşadım.	Lisans	108	2,50	1,32	52,88	0,68	155	,50
	Y. Lis.	49	2,35	1,28	54,70			
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	Lisans	108	2,15	1,17	54,31	0,81	155	,42
	Y. Lis.	49	1,98	1,28	64,80			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	Lisans	108	2,08	1,20	57,63	0,10	155	,92
	Y. Lis.	49	2,06	1,28	62,17			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	Lisans	107	3,50	1,22	34,70	-0,80	153	,43
	Y. Lis.	48	3,67	1,06	28,87			

Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşanan oryantasyon ve uyum sorunları arasında gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 4.6’da verilmiştir. Tablo incelendiğinde ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşamalarına ilişkin ($p=,0,02$) anlamlı görüş farklılıklarının bulunduğu belirlenmiştir. Bu konuda tabloda lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=2,90$) değişim katsayısının ($V=45,96$), yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=2,33$), değişim katsayısının ($V=62,28$) olduğu görülmektedir. Elde edilen bu verilere lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha fazla yurt dışında oryantasyon ve uyum sorunu yaşadıkları ve bu konuda yüksek lisans öğretmenlerine göre daha fazla görüş birliği

içerisinde buldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine, diğer oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin ifadeler arasında ($p < 0,05$) düzeyinde anlamlı görüş farklılıkları bulunmamıştır.

4.2.4. Branşlara Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Tablo 4.7 Öğretmenlerin branşlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	Gruplar arası	8,773	3	2,924	1,328	,267
	Grup içi	336,896	153	2,202		
	Toplam	345,669	156			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Gruplar arası	54,062	3	18,021	11,135	,000
	Grup içi	247,607	153	1,618		
	Toplam	301,669	156			
Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	Gruplar arası	29,635	3	9,878	6,416	,000
	Grup içi	235,563	153	1,540		
	Toplam	265,197	156			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,752	3	,251	,228	,877
	Grup içi	168,166	153	1,099		
	Toplam	168,917	156			
Yabancı dil sorunu yaşadım.	Gruplar arası	53,072	3	17,691	12,659	,000
	Grup içi	213,819	153	1,398		
	Toplam	266,892	156			
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	Gruplar arası	7,970	3	2,657	1,868	,137
	Grup içi	217,597	153	1,422		
	Toplam	225,567	156			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	Gruplar arası	8,981	3	2,994	2,044	,110
	Grup içi	224,101	153	1,465		
	Toplam	233,083	156			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	Gruplar arası	,379	3	,126	,091	,965
	Grup içi	209,905	151	1,390		
	Toplam	210,284	154			

Tablo 4.7'de öğretmenlerin branşlarına göre oryantasyon ve uyum sorunları arasında gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonuçları verilmiştir. Tablodaki verilere göre ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyinde yurt dışına oryantasyon ve uyum konusunda ($p = 0,00$), kültürler arası farktan ($p = 0,00$) ve yabancı dilden kaynaklanan ($p = 0,00$) sorunlara ilişkin öğretmenlerin branşlarına göre farklılık belirlenmiştir. Diğer ifadeler oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin branşlara göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4.8 Öğretmenlerin branşlarına göre yurt dışında oryantasyon ve uyumda yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

(I) Branşlar	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Branşlar	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
Türkçe	15	3,80	1,08	28	Almanca	1,61	0,37	0,00*
					Sınıf Öğrt.	0,68	0,36	0,24
					Diğer	1,80	0,43	0,00*
Almanca	54	2,19	1,36	62	Türkçe	-1,61	0,37	0,00*
					Sınıf Öğrt.	-0,93	0,23	0,00*
					Diğer	0,19	0,33	0,94
Sınıf Öğrt.	68	3,12	1,26	41	Türkçe	-0,68	0,36	0,24
					Almanca	0,93	0,23	0,00*
					Diğer	1,12	0,32	0,00*
Diğer	20	2,00	1,17	58	Türkçe	-1,80	0,43	0,00*
					Almanca	-0,19	0,33	0,94
					Sınıf Öğrt.	-1,12	0,32	0,00*
Toplam	157	2,72	1,39	51				

*P<0,05

Öğretmenlerin branşlarına göre yurt dışına oryantasyon ve uyum sorununa ilişkin gerçekleştirilen çoklu karşılaştırma testine göre, Tablo 4.8’de görüldüğü üzere Türkçe ve sınıf öğretmenleri ile Almanca ve diğer branşlardaki öğretmenler arasında ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir. Aynı tablodan branşların ortalamalarına ve değişim katsayılarına bakıldığında Türkçe için ($\bar{X} = 3,80$, $V=28$), Sınıf öğretmenleri için ($\bar{X}=3,12$, $V=41$), Almanca için ($\bar{X}=2,19$, $V=62$) ve bu branşların dışında kalanlar için ($\bar{X}=2,00$, $V=58$) değerlerinin bulunduğu görülmektedir. Elde edilen bu değerlere göre Türkçe ve Sınıf öğretmenleri, Almanca ve diğer branşlardaki öğretmenlere göre yurt dışında oryantasyon ve uyum sorunu yaşamaktadır. Bu ortalamalar ve değişim katsayılarına göre Türkçe öğretmenlerinin diğer öğretmenlere oranla daha fazla oryantasyon ve uyum sorununu daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni, Almanca öğretmeni ve diğer branşlardaki öğretmenler arasında görüş birliği yoktur.

Tablo 4.9 Öğretmenlerin branşlarına göre kültürler arası farktan dolayı yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

(I) Branşlar	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>V%</i>	(J) Branşlar	<i>Ortalama Farkı (I-J)</i>	<i>Standart Hata</i>	<i>p</i>
Türkçe	15	3,62	1,06	29	Almanca	0,91	0,36	0,06
					Sınıf Öğrt.	0,66	0,35	0,25
					Diğer	1,75	0,42	0,00*
Almanca	54	2,69	1,24	46	Türkçe	-0,91	0,36	0,06*
					Sınıf Öğrt.	-0,26	0,23	0,67
					Diğer	0,84	0,32	0,05*
Sınıf Öğrt.	68	2,94	1,29	44	Türkçe	-0,66	0,35	0,25
					Almanca	0,26	0,23	0,67
					Diğer	1,09	0,32	0,00*
Diğer	20	1,85	1,18	64	Türkçe	-1,75	0,42	0,00*
					Almanca	-0,84	0,32	0,05*
					Sınıf Öğrt.	-1,09	0,32	0,00*
Toplam	157	2,78	1,30	47				

*P<0,05

Tablo 4.9. incelendiğinde (*p*<0,05) anlamlılık düzeyinde kültürler arası farktan dolayı Türkçe öğretmenlerinin ($\bar{X}$ =3,62, *V*=29) Almanca ($\bar{X}$ =2,69, *V*=46) ve Diğer branşlardaki ($\bar{X}$ =1,85, *V*=64) öğretmenlere göre çok daha fazla sorunla karşılaştığı görülmektedir. Türkçe branşına sahip olan öğretmenler yüksek oranda kültürler arası farktan dolayı sorunlar ile karşılaşırken diğer branşlardaki öğretmenler arasında kültürler arası farklardan kaynaklanan sorunlar daha düşük düzeydedir.

Tablo 4.10 Öğretmenlerin branşlarına göre yaşanan yabancı dil sorunlarına ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

(I) Branşlar	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>V%</i>	(J) Branşlar	<i>Ortalama Farkı (I-J)</i>	<i>Standart Hata</i>	<i>p</i>
Türkçe	15	3,27	1,28	39	Almanca	1,34	0,35	0,00
					Sınıf Öğrt.	0,34	0,34	0,74
					Diğer	1,62	0,40	0,00
Almanca	54	1,93	0,93	48	Türkçe	-1,34	0,35	0,00
					Sınıf Öğrt.	-1,00	0,22	0,00
					Diğer	0,28	0,31	0,81
Sınıf Öğrt.	68	2,93	1,35	46	Türkçe	-0,34	0,34	0,74
					Almanca	1,00	0,22	0,00
					Diğer	1,28	0,30	0,00
Diğer	20	1,65	1,09	66	Türkçe	-1,62	0,40	0,00
					Almanca	-0,28	0,31	0,81
					Sınıf Öğrt.	-1,28	0,30	0,00
Toplam	157	2,45	1,31	53				

*P<0,05

Tablo 4.10’da verilen çoklu karşılaştırma Tukey testi sonuçlarına göre ($p=0,05$) anlamlılık düzeyinde Türkçe ($\bar{X}=3,27$, $V=39$), ve sınıf Öğretmenleri ($\bar{X}=2,93$, $V=46$) ile Almanca ($\bar{X}=1,93$, $V=48$) ve diğer branşlardaki ($\bar{X}=1,65$, $V=66$) öğretmenler arasında yabancı dil sorunu yaşama konusunda oldukça anlamlı görüş farklılıklarının bulunduğu belirlenmiştir. Türkçe öğretmenleri ve Sınıf öğretmenleri diğerlerine göre yabancı dil sorununu daha fazla yaşamıştır. Türkçe öğretmenleri hepsinden daha çok bu sorunu yaşarken, Almanca öğretmenleri en az yaşayan grup olarak beklenirken, diğer branşlardaki öğretmenler en az yabancı dil sorunu yaşayan öğretmenler olmuştur. Ancak değişim katsayıları incelendiğinde bu üç branş arasında en az değişim Türkçe öğretmenlerinde iken diğer branşlardaki öğretmenlerin dağılımının çok daha fazla olduğu belirlenmiştir.

4.2.5. Yaşa Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Ankette yaş bağımlı değişkeni (30 yaş altı), (30-40 yaş arası) ve (40 yaş üzeri) olmak üzere üç grup olarak oluşturulmuştur. Ancak “30 yaş altı” grubu için istatistiksel işlem gerçekleştirilebilecek yeterli örnekleme ($N=1$) ulaşılamadığından, diğer iki grup arasındaki farkı belirlemek için (yaş) bağımlı değişkenine t-testi uygulanmıştır.

Tablo 4.11 Öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Yaş	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss.</i>	<i>V</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	2,82	1,47	52,13	1,26	153	,21
	40 üzeri	53	2,51	1,49	59,32			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	2,87	1,39	48,41	1,64	153	,10
	40 üzeri	53	2,49	1,35	54,34			
Kültür ve kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	30-40 arası	102	3,03	1,25	41,41	3,14	153	,00
	40 üzeri	53	2,36	1,27	53,95			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	30-40 arası	102	1,70	0,96	56,75	2,97	153	,00
	40 üzeri	53	2,21	1,12	50,54			
Yabancı dil sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	2,66	1,33	50,11	2,50	153	,01
	40 üzeri	53	2,11	1,19	56,19			
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	30-40 arası	102	2,07	1,21	58,62	0,59	153	,56
	40 üzeri	53	2,19	1,19	54,55			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	2,04	1,22	59,73	0,72	153	,47
	40 üzeri	53	2,19	1,24	56,71			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	30-40 arası	100	3,83	0,93	24,35	4,56	151	,00
	40 üzeri	53	2,98	1,35	45,34			

* $P<0,05$

Öğretmenlerin yaşları ile oryantasyon ve uyum sorunları arasında gerçekleştirilen t-testi sonuçlarına Tablo 4.11'den incelendiğinde ($p=0,0$) anlamlılık düzeyine göre kültür ve kültürler arası farktan kaynaklanan sorunlar ($p=0,00$) konusunda, Almanlar'dan dışlanma ($p=0,00$) konusunda, yabancı dilden kaynaklanan sorunlar ($p=0,01$) konusunda ve yurt dışı görevi bittikten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum ($p=0,00$) konusunda öğretmenlerin yaşlarına göre görüş farklılıklarının bulunduğu belirlenmiştir. Oryantasyon ve uyum boyutunda diğer ifadelerle ilişkin öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 4.11'e göre 30-40 yaş arasındaki öğretmenlerin ($\bar{X}=3,03$, $V=41,41$), 40 yaş ve üzerindeki öğretmenlere ($\bar{X}=2,36$, $V=53,95$) oranla daha fazla kültür ve kültürler arası farktan kaynaklanan sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. 30-40 yaş arasındaki öğretmenler ($\bar{X}=3,83$, $V=24,35$), 40 yaş ve üzeri öğretmenlere ($\bar{X}=2,98$, $V=45,34$) göre daha fazla yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum konusunda da sorun yaşamaktadır. 30-40 arasındaki öğretmenler Türkiye'ye uyumda sorun yaşadıkları konusunda görüş birliği içerisinde iken, 40 yaş ve üzeri öğretmenlerin görüş birliği içerisinde olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca 30-40 yaş arasındaki öğretmenler ($\bar{X}=2,66$, $V=50,11$), 40 yaş üzeri öğretmenlere oranla daha fazla yabancı dil sorunu yaşadıkları bulgusuna da ulaşılmıştır. Son olarak 40 yaş üzeri öğretmenlerin ($\bar{X}=2,21$, $V=50,54$), 30-40 yaş arasındaki öğretmenlere ($\bar{X}=1,70$, $V=56,54$) göre Almanlar tarafından dışlanma sorunu daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir.

4.2.6. Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşanan Oryantasyon ve Uyum Sorunları

Tablo 4.12 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	Gruplar arası	4,891	2	2,446	1,105	,334
	Grup içi	340,777	154	2,213		
	Toplam	345,669	156			
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Gruplar arası	72,697	2	36,348	24,45	,000
	Grup içi	228,972	154	1,487		
	Toplam	301,669	156			
Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	Gruplar arası	25,685	2	12,842	8,26	,000
	Grup içi	239,513	154	1,555		
	Toplam	265,197	156			
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	8,602	2	4,301	4,132	,018
	Grup içi	160,315	154	1,041		
	Toplam	168,917	156			
Yabancı dil sorunu yaşadım.	Gruplar arası	80,975	2	40,488	33,54	,000
	Grup içi	185,916	154	1,207		
	Toplam	266,892	156			
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	Gruplar arası	14,161	2	7,081	5,158	,007
	Grup içi	211,406	154	1,373		
	Toplam	225,567	156			
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	Gruplar arası	19,753	2	9,877	7,130	,001
	Grup içi	213,329	154	1,385		
	Toplam	233,083	156			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	Gruplar arası	,758	2	,379	,275	,760
	Grup içi	209,526	152	1,378		
	Toplam	210,284	154			

Tablo 4.12’de verilen ve öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre yaşanan oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde, ($p=0,05$) anlamlılık düzeyinde, yurt dışı görevine gidip gitmeme konusunda karar verme ($p=0,334$), yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum ($p=0,760$) konusunda yabancı dil bilgisine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak öğretmenlerin yabancı dil düzeylerine göre yurt dışına oryantasyon ve uyum ($p=0,00$) konusunda, kültür ve kültürler arası farktan kaynaklanan sorunlar ($p=0,00$) konusunda, Almanlar tarafından dışlanma ($p=0,018$) konusunda, Yabancı dil sorunu ($p=0,00$) konusunda, iklimden dolayı sağlık sorunu ($p=0,007$) konusunda, yiyecek, içecek ve beslenme ($p=0,001$) konusunda yaşanan sorunlara ilişkin

anlamli farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Hangi yabancı dil seviyeleri arasında anlamlı bir farklın bulunduğu belirlemek için gerçekleştirilen çoklu karşılaştırma “Tukey” testi sonuçları Tablo 4.13’de verilmiştir.

Tablo 4.13 Yabancı dil bilgisine göre oryantasyon ve uyumda yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	(I) Y. Dil	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Y. Dil	Ort. Fark (I-J)	Std. Hata	p
Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	Çok iyi	59	1,86	1,20	64,13	İyi	-1,22	0,22	0,00
						Orta	-1,61	0,25	0,00
	iyi	60	3,08	1,33	43,18	Çok iyi	1,22	0,22	0,00
						Orta	-0,39	0,25	0,27
	Orta	38	3,47	1,06	30,48	Çok iyi	1,61	0,25	0,00
						İyi	0,39	0,25	0,27
Kültür ve kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	Çok iyi	59	2,27	1,26	55,35	İyi	-0,71	0,23	0,01
						Orta	-0,97	0,26	0,00
	iyi	60	2,98	1,27	42,53	Çok iyi	0,71	0,23	0,01
						Orta	-0,25	0,26	0,59
	Orta	38	3,24	1,20	36,93	Çok iyi	0,97	0,26	0,00
						İyi	0,25	0,26	0,59
Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	Çok iyi	59	1,63	0,98	60,28	İyi	-0,22	0,19	0,46
						Orta	-0,61	0,21	0,01
	iyi	60	1,85	1,01	54,35	Çok iyi	0,22	0,19	0,46
						Orta	-0,39	0,21	0,16
	Orta	38	2,24	1,10	49,23	Çok iyi	0,61	0,21	0,01
						İyi	0,39	0,21	0,16
Yabancı dil sorunu yaşadım.	Çok iyi	59	1,59	0,81	50,96	İyi	-1,11	0,20	0,00
						Orta	-1,80	0,23	0,00
	iyi	60	2,70	1,27	46,90	Çok iyi	1,11	0,20	0,00
						Orta	-0,69	0,23	0,01
	Orta	38	3,39	1,20	35,28	Çok iyi	1,80	0,23	0,00
						İyi	0,69	0,23	0,01
İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	Çok iyi	59	1,80	1,08	60,07	İyi	-0,29	0,21	0,38
						Orta	-0,78	0,24	0,00
	iyi	60	2,08	1,21	58,15	Çok iyi	0,29	0,21	0,38
						Orta	-0,50	0,24	0,11
	Orta	38	2,58	1,24	48,24	Çok iyi	0,78	0,24	0,00
						İyi	0,50	0,24	0,11
Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım	Çok iyi	59	1,78	1,05	59,09	İyi	-0,20	0,22	0,61
						Orta	-0,90	0,24	0,00
	iyi	60	1,98	1,28	64,64	Çok iyi	0,20	0,22	0,61
						Orta	-0,70	0,24	0,01
	Orta	38	2,68	1,19	44,25	Çok iyi	0,90	0,24	0,00
						İyi	0,70	0,24	0,01

P<0,05

Tablo 4.13'e göre çok iyi düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ile iyi ve orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0,00$). Çok iyi bir şekilde yabancı dil düzeyine sahip öğretmenlerin ortalaması ($\bar{X}=1,86$), iyi ($\bar{X}=3,03$) ve orta düzeyde ($\bar{X}=3,47$) yabancı dil bilgisine sahip öğretmenlerin ortalamasından oldukça düşüktür. Değişim katsayıları ise çok iyi seviyedekiler için ($V=64,13$) iyi seviyedekiler için ($V=43,18$), orta seviyedekiler için ($V=30,48$) olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu bulgulara göre çok iyi seviyede yabancı dil bilgisine sahip öğretmenlerin, yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu oldukça az yaşadıkları, ancak öğretmenlerin bu konuda bir görüş birliğine sahip olmadıkları belirlenmiştir. Orta düzey yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler çok iyi yabancı dil seviyesine sahip öğretmenlere göre, oldukça fazla olarak kabul edilebilecek bir düzeyde yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşamaktadır. Ayrıca bu öğretmenler diğerlerine göre daha fazla ortak görüşe sahiptir.

Almalardan dışlanma konusunda orta düzeyde yabancı dil bilgisine sahip öğretmenler ile diğer yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ortalamalar ve değişim katsayıları incelendiğinde orta düzeyde yabancı dil bilgisine sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=2,24$, $V=49,23$), iyi düzeydekilerin ($\bar{X}=1,85$, $V=54,35$), çok iyi düzeydekilerin ($\bar{X}=1,63$, $V=60,28$) ortalamalara ve değişim katsayılarına sahip olduğu belirlenmiştir. Genel olarak öğretmenler Almanlardan dışlanma konusunda düşük düzeyde sorun yaşasalar da orta düzeyde yabancı dil bilgisine sahip öğretmenler, iyi ve çok iyi yabancı dil düzeyine sahip öğretmenlere oranla bu sorunu daha fazla yaşamaktadırlar. Ayrıca orta düzeydeki öğretmenler bu konuda diğerlerine göre daha çok görüş birliği içerisindedir.

Tablo 4.13'e göre "yabancı dil seviyesine göre üç grubun da yabancı dil sorunu yaşamalarına ilişkin arasında ($p<0,05$) olma şartına göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ($\bar{X}=3,39$, $V=35,28$), diğerlerine göre daha fazla bu sorunu yaşarken, çok iyi yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ($\bar{X}=1,59$, $V=50,96$) bu sorunu oldukça az yaşamaktadır. İyi düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ($\bar{X}=2,70$, $V=46,90$) ise bu iki grubun arasında yer

almaktadır. Ayrıca değişim katsayıları incelendiğinde orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenlerin diğerlerine göre daha fazla görüş birliği içerisinde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgu beklenen bir durumdur.

Öğretmenlerin iklimden dolayı yaşadığı sağlık sorunları ile yabancı dil seviyeleri arasında Tablo 4.13’de verilmiş olan çoklu karşılaştırma (Tukey) sonuçlarına göre ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyinde bir fark bulunmuştur. Orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip olan öğretmenler ($\bar{X} = 2,58$, $V = 48,24$), çok iyi yabancı dil düzeyine sahip olan öğretmenlere ($\bar{X} = 1,80$, $V = 60,07$) göre iklimden dolayı sağlık sorununu daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca orta düzeyde Yabancı dil seviyesine sahip olan öğretmenler ($\bar{X} = 2,68$, $V = 44,25$), iyi ($\bar{X} = 1,98$, $V = 64,64$) ve çok iyi ($\bar{X} = 1,78$, $V = 59,64$) öğretmenlere oranla daha fazla yiyecek, içecek ve beslenme sorunu yaşamaktadır. Bu bulgular çok iyi yabancı dil bilen öğretmenlerin bir şekilde Almanya ile bağlantısının olabileceği (Almanya doğumlu veya ailesi halen Almanya’da olan ve bu nedenle çeşitli defalar oraya gitmiş olan) düşüncesini öne çıkarmaktadır.

4.3. YURT DIŞINA GÖREVLENDİRİLEN ÖĞRETMENLERİN KARŞILAŞTIKLARI KURUMSAL SORUNLAR

Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin karşılaştıkları kurumsal sorunlara ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.14 Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin betimsel istatistikler

Bağımlı Değişkenler	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>V%</i>
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,02	1,40	69,24
Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	155	1,61	1,08	67,17
Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,03	1,35	66,27
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye’deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	157	1,69	1,11	65,36
Alman Yabancılar Polisinden oturma izninde sorunlar yaşadım.	157	1,79	1,06	59,36
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,08	1,23	59,12
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	157	1,97	1,17	59,03
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	155	2,27	1,34	58,80

Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	157	1,64	0,96	58,76
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,34	1,37	58,31
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	157	2,47	1,39	56,22
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	157	1,54	0,85	55,46
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	155	1,35	0,69	50,99
Sağlık Sigortası sorunu yaşadım.	157	4,29	1,21	28,19
Ocak ayı maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	157	4,39	1,05	23,88

Yurt dışına görevlendirilmiş olan öğretmenlerin karşılaştıkları kurumsal sorunlara ilişkin gerçekleştirilen istatistiksel işlem sonuçlarına Tablo 4.14'den baktığımızda öğretmenlerin, ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım” ifadesine vermiş oldukları cevapların ortalaması ($\bar{X}=4,39$) olduğundan, bu konuda öğretmenlerin yüksek düzeyde sorun yaşadıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca değişim katsayısı ($V=23,88$) olmasından dolayı öğretmenler arasında ocak maaşını zamanında alma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin verilen cevapların değişim göstermediği, bir başka ifade ile öğretmenlerin nerede ise tamamının aynı görüşte olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.14'den “Sağlık Sigortası sorunu yaşadım” ifadesine ilişkin öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların ortalamasına ve değişim katsayısını incelediğimizde, ortalamanın ($\bar{X}=4,29$), değişim katsayısının ise ($V=28,19$) olduğu görülmektedir. Elde edilen bu değerlere göre öğretmenlerin sağlık sigortası konusunda oldukça fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Bu görüşe öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların değişim katsayısının düşük olmasından ($V=28,19$) dolayı cevapların çok fazla değişim göstermediği yani öğretmenlerin sağlık sigortası sorunu konusunda fikir birliği olduğu belirlenmiştir.

Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izni alma işlemleri, Eğitim Ataşeliğinin öğretmenlerinin sorunlarını çözme ve yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlamalarına ilişkin konular da iyileştirilmesi gereken konular olarak belirlenmiştir. Çünkü “Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.” ifadesine ilişkin ortalamaya baktığımızda tam ortada olduğu görülmektedir ($\bar{X}=2,47$). Ayrıca aynı ifadeye ilişkin değişim katsayısı da ($V=56,22$) olmasından

dolayı öğretmenlerin bu ifadeye ilişkin farklı görüşler içinde olduğu elde edilen bulgular arasındadır. “Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.” ifadesine ilişkin öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların ortalaması ($\bar{X}=2,34$), değişim katsayısı ise ($V=58,31$) olarak elde edilmiştir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin Eğitim Ataşeliği ile ilgili sorunlarını çözmede bazı sorunlarla karşılaştığı belirlenmiştir. Diğer bir bulgu ise “Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken az da olsa sorunlar yaşandığına ilişkindir. Bu ifadeye öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların ortalaması ($\bar{X}=2,27$), değişim katsayısı ise ($V=58,80$) olarak belirlenmiştir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin yurt içi görevine döndükten sonra göreve başlarken sorunlar yaşayanların bulunduğu da ifade edilebilir.

Tablo 4.14’den diğer ifadelerle ilişkin öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların ortalaması incelendiğinde kurumsal sorunlara ilişkin en önemli değişimin ($V=69,24$) olmasından dolayı her ay maaşların zamanında alınmasında yaşandığı görülmektedir. Bu bulgu, ortalamanın düşük ($\bar{X}=2,02$) olmasına rağmen her ay maaşını zamanında alma konusunda sorun yaşayan öğretmenlerin de bulunduğunu ortaya koymaktadır. Aynı tablodan diğer ifadelerle ilişkin değişim katsayıları incelendiğinde sırası ile “Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım”, “Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.”, “Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye’deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.”, “Alman Yabancılar Polisinden oturma almada sorunlar yaşadım.”, “Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.”, “Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.”. “Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.”, “Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.” ve “Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.” ifadelerine ait değişim katsayısı ($V>25$) olmasından dolayı öğretmenlerden elde edilen veriler arasında değişim söz konudur. Bir başka ifade ile bu konularda ortalamadan farklı görüşte öğretmenlerde bulunmaktadır.

4.3.1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Yaşadıkları Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.15 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t-testi sonuçları

Sorunlar	Cins.	N	$\bar{X}$	ss.	V%	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,79	1,18	0,66	1,55	155	,12
	Bayan	52	1,50	0,92	0,61			
Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından ha-va alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,97	1,37	0,69	0,80	155	,43
	Bayan	52	2,15	1,30	0,61			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,68	0,98	0,58	0,73	155	,47
	Bayan	52	1,56	0,94	0,60			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,07	1,17	0,57	0,14	155	,89
	Bayan	52	2,10	1,35	0,64			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,05	1,24	0,61	1,12	155	,27
	Bayan	52	1,83	0,98	0,54			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Erkek	105	2,44	1,43	0,59	0,42	155	,67
	Bayan	52	2,54	1,31	0,51			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,43	1,39	0,57	1,10	155	,27
	Bayan	52	2,17	1,31	0,60			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Erkek	105	4,30	1,23	0,28	0,17	155	,86
	Bayan	52	4,27	1,19	0,28			
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,59	0,93	0,58	1,16	155	,25
	Bayan	52	1,42	0,67	0,47			
Her ay maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,08	1,42	0,68	0,73	155	,47
	Bayan	52	1,90	1,36	0,72			
Ocak ayı maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	4,28	1,14	0,27	1,93	155	,06
	Bayan	52	4,62	0,80	0,17			
Alman Yabancılar Polisinden oturma almadaki sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,93	1,19	0,61	2,44	155	,02
	Bayan	52	1,50	0,67	0,45			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Erkek	103	1,42	0,79	0,55	1,60	153	,11
	Bayan	52	1,23	0,43	0,35			
Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	103	1,63	1,05	0,64	0,29	153	,77
	Bayan	52	1,58	1,16	0,74			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Erkek	103	2,27	1,32	0,58	0,01	153	,99
	Bayan	52	2,27	1,39	0,61			

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşamış oldukları kurumsal sorunlara ilişkin olarak gerçekleştirilen t testi sonuçları Tablo 4.15. İncelendiğinde bayan öğretmenler ile erkek öğretmenlerin Alman Yabancılar Polisinden oturma alma konusunda yaşanan

sorunlara ilişkin görüş farklılıklarının bulunduğu belirlenmiştir. Bu konuda gerçekleştirilen t testi sonuçlarına göre ($p=0,02$) değeri elde edildiğinden ve bu değer ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinden düşük olduğundan bu yargıya ulaşılmıştır. Tablodan erkek ve bayan öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların ortalamaları karşılaştırıldığında erkek öğretmenlerinin ortalamasının ($\bar{X}=1,93$, $V=0,66$) bayan öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X}=1,50$, $V=0,61$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Her iki grubun değişim katsayıları incelendiğinde ($V=0,61-066$) aralığında olduğundan her iki gruptaki öğretmenler arasında görüş birliği olmadığı da belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre erkek öğretmenler bayan öğretmenlere göre Alman Yabancılar Polisinden oturum almada daha fazla sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda Tablo 4.15 deki (p) değerinin (0,06) olmasından dolayı farklı görüşlere sahip oldukları da elde edilen bir bulgudur. Tablo incelendiğinde erkek öğretmenlerin ortalamasının ve değişim katsayısının ($\bar{X}=4,28$, $V=0,27$), bayan öğretmenlerin ortalamasının ve değişim katsayısının ($\bar{X}=4,62$, $V=17$) olduğu ve değişim katsayılarına göre bayan öğretmenlerin görüş birliği içerisinde bulunduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha çok ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda, sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Aslında ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda öğretmenlerin cinsiyetlerine göre görüşlerinin farklılık göstermesine bir anlam verilememiştir.

Yaşanan diğer kurumsal sorunlara ilişkin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı görüş farklılıkları bulunmamaktadır. Ocak maaşını zamanında alma ve Alman Yabancılar Polisinden oturum izni alma sorunlarının dışında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 4.15'den (p) değerleri incelendiğinde bütün değerlerin anlamlılık düzeyi olarak belirlenen ($p<0,05$) değerinden daha büyük olduğu görülmektedir.

4.3.2. Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Yaşadıkları Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.16 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t testi sonuçları

Sorunlar	M.D.	N	$\bar{X}$	ss	V%	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,70	1,05	61,90	0,17	155	,87
	Bekâr	36	1,67	1,29	77,24			
Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,98	1,29	65,18	0,97	155	,34
	Bekâr	36	2,22	1,53	68,97			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,66	0,95	57,40	0,58	155	,56
	Bekâr	36	1,56	1,00	64,18			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	2,01	1,15	57,32	1,28	155	,20
	Bekâr	36	2,31	1,45	62,91			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,97	1,15	58,31	0,15	155	,88
	Bekâr	36	2,00	1,24	62,11			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Evli	121	2,49	1,38	55,44	0,27	155	,79
	Bekâr	36	2,42	1,44	59,66			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	2,38	1,40	58,98	0,61	155	,54
	Bekâr	36	2,22	1,24	56,01			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Evli	121	4,37	1,16	26,60	1,50	155	,13
	Bekâr	36	4,03	1,34	33,30			
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,55	0,86	55,09	0,50	155	,62
	Bekâr	36	1,47	0,84	57,37			
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	2,10	1,43	68,04	1,32	155	,19
	Bekâr	36	1,75	1,27	72,76			
Ocak ayı maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	121	4,39	1,04	23,79	0,00	155	1,00
	Bekâr	36	4,39	1,08	24,53			
Alman Yabancılar Polisinden oturma almada sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,86	1,10	59,04	1,51	155	,13
	Bekâr	36	1,56	0,91	58,40			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Evli	119	1,39	0,74	53,20	1,04	153	,30
	Bekâr	36	1,25	0,50	40,00			
Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	Evli	119	1,63	1,10	67,23	0,36	153	,72
	Bekâr	36	1,56	1,05	67,76			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Evli	119	2,38	1,36	57,15	1,83	153	,07
	Bekâr	36	1,92	1,20	62,83			

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin görüş ayrılıklarının bulunup bulunmadığını belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen t sonuçlarına Tablo 4.16'dan bakıldığında sadece yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'de göreve başlarken yaşanan sorunlara ilişkin ($p=0,07$) görüş farklılıklarının olduğu belirlenmiştir. Aynı tabloda evli öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=2,38$,

V=57,15), bekâr öğretmenlerin ortalamasına ($\bar{X}=1,92$, V=62,83) göre daha fazla olduğu görülmektedir. Elde edilen bu verilere göre Türkiye'ye döndüklerinde evli öğretmenlerin bekâr öğretmenlere nazaran daha fazla sorun ile karşılaştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Böyle bir bulgunun elde edilmesi, eşi çalışan öğretmenlerin eşinin görev yerine yakın bir yerde göreve başlamalarını istemesinden kaynaklandığını düşündürülebilir.

Yurt içi görevine döndükten sonra göreve başlarken yaşanan sorunların dışında yaşanan diğer kurumsal sorunlara ilişkin öğretmenlerin medeni durumlarına göre ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı görüş farklılıklarının bulunmadığı belirlenmiştir.

4.3.3. Öğretmenlerin Öğrenim Düzeyine Göre Yaşadıkları Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.17 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin t testi sonuçları

Sorunlar	Ö.D.	N	$\bar{X}$	ss	V%	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Lisans	108	1,77	1,10	62,14	1,25	155	,21
	Y. Lis.	49	1,53	1,12	73,17			
Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	2,21	1,37	61,80	2,55	155	,01
	Y. Lis.	49	1,63	1,22	74,70			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Lisans	108	1,67	0,90	53,79	0,57	155	,57
	Y. Lis.	49	1,57	1,10	69,95			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	2,19	1,19	54,12	1,80	155	,07
	Y. Lis.	49	1,82	1,29	70,79			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Lisans	108	2,10	1,15	54,79	2,05	155	,04
	Y. Lis.	49	1,69	1,16	68,39			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık izin ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Lisans	108	2,47	1,31	52,89	0,01	155	,99
	Y. Lis.	49	2,47	1,57	63,55			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	2,39	1,31	54,84	0,61	155	,54
	Y. Lis.	49	2,24	1,49	66,53			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Lisans	108	4,19	1,30	31,02	1,67	155	,10
	Y. Lis.	49	4,53	0,96	21,18			
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Lisans	108	1,55	0,82	53,33	0,25	155	,81
	Y. Lis.	49	1,51	0,92	60,63			
Her ay maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	2,07	1,42	68,41	0,73	155	,47
	Y. Lis.	49	1,90	1,36	71,54			
Ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	108	4,37	1,06	24,35	0,32	155	,75
	Y. Lis.	49	4,43	1,02	23,05			
	Y. Lis.	48	2,19	1,27	57,87			

Alman Yabancılar Polisinden oturum almada sorunlar yaşadım.	Lisans	108	1,91	1,05	55,31	2,08	155	0,04
	Y. Lis.	49	1,53	1,04	68,13			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Lisans	107	1,40	0,70	49,83	1,27	153	0,21
	Y. Lis.	48	1,25	0,67	53,47			
Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisans	107	1,69	1,12	66,17	1,35	153	0,18
	Y. Lis.	48	1,44	0,99	68,68			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Lisans	107	2,31	1,37	59,33	0,52	153	0,60

Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 4.17’de verilmiştir. Tablo incelendiğinde “Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından havaalanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım”. ifadesine ilişkin olarak ($p=0,01$) olarak elde edilmiştir. Bu değer, öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre görüş farklılıklarının bulunduğunu göstermektedir. Öğrenim düzeylerine göre elde edilen ortalamalar değişim katsayıları incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=2,21$, $V=61,80$), yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=1,63$, $V=74,70$) ortalama ve değişim katsayısına sahip oldukları görülmektedir. Elde edilen bu değerlere göre lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre, yurt dışına ilk gittiklerinde Eğitim Ataşeliği tarafından havaalanında karşılanma sorununu daha fazla yaşadıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

“Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.” İfadesine ilişkin öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre vermiş oldukları cevaplar için gerçekleştirilen t-testi sonuçlarına göre, ($p=0,07$) olarak bulunmuştur. Bu değer öğretmenlerin görüşleri arasında ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde bir farkın bulunduğunu göstermektedir. Ortalamaları incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=2,19$), yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=1,82$) ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Değişim katsayıları incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha az dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu değerler lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenler ile karşılaştırıldığında Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirmeler konusunda daha fazla sorun yaşadığını ortaya koymaktadır.

Öğrenim düzeylerine göre “Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.” ifadesine ilişkin gerçekleştirilen t-testi sonuçları Tablo 4.17’den incelendiğinde ($p=0,04$)’dür. Bu değer öğrenim düzeylerine göre öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğunu ortaya koymaktadır. Lisans mezunu öğretmenlerin ortalaması ($\bar{X}=2,10$, $V=54,79$) yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalamasından ($\bar{X}=1,69$, $V=68,39$) daha büyük olmasından dolayı, lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmada daha fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

“Alman Yabancılar Polisinden oturma almada sorunlar yaşadım.” ifadesine ilişkin olarak öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre vermiş oldukları cevaplara ilişkin Tablo 4.17’deki t-testi sonuçlarına göre ($p=0,04$)’dür. Anlamlı bir farkın bulunduğunu ortaya koyan bu değere göre aynı tablodan ortalamaları incelediğimizde, lisans mezunu olanların ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=1,91$, $V=55,31$), yüksek lisans mezunu olanların ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=1,53$, $V=68,13$)’dür. Bu değerler lisans mezunu öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre Alman Yabancılar Polisinden oturma alma konusunda daha fazla sorun yaşadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 4.17 incelendiğinde öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre Türkiye’deki kurumlarından ilişik kesme, yurt dışında göreve başlama, Eğitim Ataşeliğinden yıllık izin ve mazeret izni alma, Eğitim Ataşeliğinde sorunların çözümü, sağlık sigortası yaptırma, maaş hesabı için bankada hesap açtırma, her ay maaşını ve ocak ayı maaşını zamanında alma, Eğitim Ataşeliğinden ilişik kesme, yurt içi görevine dönerken yolluk alma ve Türkiye’de göreve başlama konularında (p) değerleri (0,05) anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için anlamlı farklılıklar bulunmamaktadır.

4.3.4. Öğretmenlerin Branşlarına Göre Yaşadıkları Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.18 Öğretmenlerin branşlarına göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye’deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,884	3	,295	,237	,871
	Grup içi	190,441	153	1,245		
	Toplam	191,325	156			
	Grup içi	251,838	151	1,668		
	Toplam	274,619	154			

Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	7,641	3	2,547	1,416	,240
	Grup içi	275,200	153	1,799		
	Toplam	282,841	156			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	3,018	3	1,006	1,090	,355
	Grup içi	141,287	153	,923		
	Toplam	144,306	156			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	10,408	3	3,469	2,363	,073
	Grup içi	224,675	153	1,468		
	Toplam	235,083	156			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	1,799	3	,600	,437	,727
	Grup içi	210,099	153	1,373		
	Toplam	211,898	156			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Gruplar arası	3,296	3	1,099	,564	,639
	Grup içi	297,825	153	1,947		
	Toplam	301,121	156			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarının çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,556	3	,852	,451	,717
	Grup içi	288,870	153	1,888		
	Toplam	291,427	156			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Gruplar arası	8,430	3	2,810	1,953	,123
	Grup içi	220,092	153	1,439		
	Toplam	228,522	156			
Maaş hesabı için Bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,619	3	,873	1,210	,308
	Grup içi	110,438	153	,722		
	Toplam	113,057	156			
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	21,611	3	7,204	2,390	,055
	Grup içi	283,331	153	1,852		
	Toplam	304,943	156			
Ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,109	3	,703	,636	,593
	Grup içi	169,190	153	1,106		
	Toplam	171,299	156			
Alman Yabancılar Polisinden oturma almada sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	8,872	3	2,957	2,406	,057
	Grup içi	167,192	153	1,093		
	Toplam	176,064	156			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,206	3	,735	1,558	,202
	Grup içi	71,277	151	,472		
	Toplam	73,484	154			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım	Gruplar arası	1,791	3	,597	,504	,680
	Grup içi	178,983	151	1,185		
	Toplam	180,774	154			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	22,781	3	7,594	4,553	,004

Tablo 4.18’den öğretmenlerin branşlarında göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonuçlarına bakıldığında “Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım” ($p=0,04$) ifadesinin dışındaki ifadeler için (p) değeri ($0,05$) den büyük olduğundan, öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı bir farkın bulunmamıştır. Hangi branşlardaki öğretmenler arasında yurt dışı görevi bittikten sonra Türkiye’de göreve başlarken yaşanan sorunlara

ilişkin görüş ayrılığı bulunduğunu belirlemek için gerçekleştirilen çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları tablo 4.19’da verilmiştir.

Tablo 4.19 Öğretmenlerin branşlarına göre yurt içi görevine döndükten sonra göreve başlarken yaşanan sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişken	(I) Branşlar	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Branşlar	Ort. Farkı (I-J)	Stan. Hata	p
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Türkçe	15	2,27	1,49	65,58	Almanca	-0,51	0,38	0,53
						Sınıf Öğrt.	0,34	0,37	0,79
						Diğer	0,22	0,44	0,96
	Almanca	54	2,78	1,37	49,28	Türkçe	0,51	0,38	0,53
						Sınıf Öğrt.	0,85	0,24	0,00*
						Diğer	0,73	0,34	0,14
	Sınıf Öğrt.	66	1,92	1,22	63,36	Türkçe	-0,34	0,37	0,79
						Almanca	-0,85	0,24	0,00*
						Diğer	-0,13	0,33	0,98
	Diğer	20	2,05	1,15	55,90	Türkçe	-0,22	0,44	0,96
						Almanca	-0,73	0,34	0,14
						Sınıf Öğrt.	0,13	0,33	0,98

*P<0,05

Tablo 4.19. incelendiğinde (p<0,05) anlamlılık düzeyinde sınıf öğretmenleri ile Almanca öğretmenleri arasında (p=0,00) anlamlı bir fark bulunmaktadır. Aynı tablodan bu branşlardaki öğretmenlerin ortalamalarına bakıldığında Almanca öğretmenlerinin ortalamasının ($\bar{X}$ =2,78, V=49,28), sınıf öğretmenlerinin ortalamasından ($\bar{X}$ =1,92, V=63,36) anlamlı bir şekilde daha yüksektir. Her iki grubun ortalamaları arasındaki fark ise (0,85)’dir. Elde edilen bu bulgulara göre Almanca öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha fazla yurt dışı görevini bitirdikten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

4.3.5. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Yaşanan Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.20 Öğretmenlerin kıdemlerine göre yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplam	Sd	Kareler Ort.	F	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye’deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,986	2	1,493	1,221	,298
	Grup içi	188,339	154	1,223		
	Toplam	191,325	156			
	Grup içi	272,338	152	1,792		
	Toplam	274,619	154			

Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	5,340	2	2,670	1,482	,230
	Grup içi	277,501	154	1,802		
	Toplam	282,841	156			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	1,577	2	,788	,851	,429
	Grup içi	142,729	154	,927		
	Toplam	144,306	156			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	8,318	2	4,159	2,824	,062
	Grup içi	226,765	154	1,472		
	Toplam	235,083	156			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	1,315	2	,658	,481	,619
	Grup içi	210,583	154	1,367		
	Toplam	211,898	156			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Gruplar arası	10,255	2	5,128	2,715	,069
	Grup içi	290,866	154	1,889		
	Toplam	301,121	156			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	7,068	2	3,534	1,914	,151
	Grup içi	284,359	154	1,846		
	Toplam	291,427	156			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Gruplar arası	15,995	2	7,998	5,795	,004
	Grup içi	212,527	154	1,380		
	Toplam	228,522	156			
Maaş hesabı için Bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	7,280	2	3,640	5,299	,006
	Grup içi	105,777	154	,687		
	Toplam	113,057	156			
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	24,011	2	12,006	6,581	,002
	Grup içi	280,931	154	1,824		
	Toplam	304,943	156			
Ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	24,618	2	12,309	12,92	,000
	Grup içi	146,681	154	,952		
	Toplam	171,299	156			
Alman Yabancılar Polisinden oturma izni almada sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	7,547	2	3,773	3,448	,034
	Grup içi	168,517	154	1,094		
	Toplam	176,064	156			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,536	2	1,268	2,716	,069
	Grup içi	70,948	152	,467		
	Toplam	73,484	154			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım	Gruplar arası	5,574	2	2,787	2,418	,093
	Grup içi	175,200	152	1,153		
	Toplam	180,774	154			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,281	2	1,140	,637	,531

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4.20’de verilmiştir. Tabloya göre sağlık sigortası yaptırma ($p=0,04$), maaş için bankada hesap açtırma ($p=0,06$), her ay maaşını zamanında alma ($p=0,02$), ocak ayı maaşını zamanında alma ($p=0,00$), Alman Yabancılar Polisinden oturma izni alma ($p=0,034$) konusunda ($p<0,05$)

anlamlılık düzeyinde öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılıkların bulunduğu belirlenmiştir. Mesleki kıdemleri ile kurumsal boyutta yaşanan diğer sorunlar arasında ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 4.21 Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	(I) Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Kıdem	Ort. Farkı (I-J)	Stan. Hata	p
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	10 yıl altı	4	4,50	1,00	22,22	10-20 yıl	0,07	0,60	0,99
						20 üstü	0,92	0,63	0,31
	10-20 yıl	127	4,43	1,09	24,55	10 yıl altı	-0,07	0,60	0,99
						20 yıl üstü	0,86	0,25	0,00
	20 yıl üstü	26	3,58	1,55	43,44	10 yıl altı	-0,92	0,63	0,31
						10-20 yıl	-0,86	0,25	0,00
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	10 yıl altı	4	2,25	1,26	55,92	10-20 yıl	0,82	0,42	0,13
						20 üstü	0,33	0,45	0,74
	10-20 yıl	127	1,43	0,79	55,32	10 yıl altı	-0,82	0,42	0,13
						20 yıl üstü	-0,49	0,18	0,02*
	20 yıl üstü	26	1,92	0,93	48,61	10 yıl altı	-0,33	0,45	0,74
						10-20 yıl	0,49	0,18	0,02*
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	10 yıl altı	4	2,25	0,50	22,22	10-20 yıl	0,42	0,69	0,82
						20 üstü	-0,63	0,73	0,66
	10-20 yıl	127	1,83	1,31	71,29	10 yıl altı	-0,42	0,69	0,82
						20 yıl üstü	-1,05	0,29	0,00*
	20 yıl üstü	26	2,88	1,61	55,75	10 yıl altı	0,63	0,73	0,66
						10-20 yıl	1,05	0,29	0,00*
Ocak ayı maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	10 yıl altı	4	4,50	1,00	22,22	10-20 yıl	-0,07	0,50	0,99
						20 üstü	1,00	0,52	0,14
	10-20 yıl	127	4,57	0,88	19,23	10 yıl altı	0,07	0,50	0,99
						20 yıl üstü	1,07	0,21	0,00*
	20 yıl üstü	26	3,50	1,36	38,97	10 yıl altı	-1,00	0,52	0,14
						10-20 yıl	-1,07	0,21	0,00*
Alman Yabancılar Polisinden oturma almadaki sorunlar yaşadım.	10 yıl altı	4	2,00	0,82	40,82	10-20 yıl	0,31	0,53	0,82
						20 üstü	-0,27	0,56	0,88
	10-20 yıl	127	1,69	1,01	60,14	10 yıl altı	-0,31	0,53	0,82
						20 yıl üstü	-0,58	0,23	0,03*
	20 yıl üstü	26	2,27	1,22	53,69	10 yıl altı	0,27	0,56	0,88
						10-20 yıl	0,58	0,23	0,03*

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre yaşadıkları sağlık sigortası sorununa ilişkin farklılığın kaynağını belirlemek için gerçekleştirilen Tukey testi sonuçları Tablo 4.21'den incelendiğinde 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ile 20 yıldan daha uzun süredir bu mesleği yürüten öğretmenler arasında ($p=0,00$) anlamlı bir farklılığın bulunduğu belirlenmiştir. Ortalamaları ve değişim katsayıları ise 10-20 arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=4,43$, $V=24,55$), 20 yılın üzerinde

mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=3,58$, $V=43,44$) dır. 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler görüş birliği içerisinde. Her iki grubun ortalamaları arasındaki fark ise (0,86)'dır. Ayrıca 10 yılın altında mesleki tecrübeye sahip öğretmenler örnekleme yeterli sayıda bulunmadığı için doğru bir bulguya ulaşmada sıkıntı yaşanacağından, bu öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar dikkate alınmamıştır. Ancak 10 yıldan daha az mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması ($\bar{X}=4,50$) olduğu düşünüldüğünde ve kıdemlerine göre daha az kıdeme sahip öğretmenlerin daha yakın bir geçmişte yurt dışı görevine gittiği varsayılırsa, sağlık sigortası konusunda gittikçe artan bir sorunun olduğu kabul edilebilir. Diğer taraftan bu konudaki Tukey testi sonuçlarında elde edilen bulgulara göre 10-20 arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre daha fazla sağlık sigortası sorunu yaşadıkları belirlenmiştir.

Öğretmenlerin kıdemlerine göre bankada maaş hesabı açtırma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin görüş ayrılığının, Tablo 4.21 incelendiğinde 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında ($p=0,02$) olduğu belirlenmiştir. Aynı tablodan ortalamalara ve değişim katsayılarına baktığımızda 10-20 arasındaki öğretmenlerin ($\bar{X}=1,43$, $V=55,32$) iken, 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması da ($\bar{X}=1,92$, $V=48,61$)'dir. İki grubun ortalamaları arasında fark ise "0,49"dur. Elde edilen bu bulgulara göre öğretmenler bankada maaş hesabı açtırma konusunda çok fazla sorun yaşamamakla birlikte 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenler 10-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre, bu sorun ile daha fazla karşılaşmışlardır.

Öğretmenlerin her ay maaşını zamanında alma konusunda yaşanan soruna ilişkin mesleki kıdemlerine göre vermiş oldukları cevapların çoklu karşılaştırma testine göre 10-20 arasındaki mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında ($p=0,00$) olduğundan anlamlı bir farklılığın bulunduğu Tablo 4.21'e bakıldığında görülmektedir. Ayrıca 10-20 arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=1,83$, $V=71,29$) 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=2,88$,

V=55,75), ortalaması arasındaki fark ise (0,63)'dür. Elde edilen bu verilere göre 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 10-20 yıl arasındaki öğretmenlere göre, her ay maaşlarını zamanında alma konusunda daha fazla sorun yaşadıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.21'de verilen öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre ocak ayı maaşını zamanında almada yaşanan sorunlara ilişkin gerçekleştirilen çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre 10-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında ($p=0,00$) olduğundan, anlamlı bir fark bulunmuştur. 10-12 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=4,58$, $V=19,23$), 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması ve değişim katsayısı ($\bar{X}=3,50$, $V=38,97$), her iki grubun ortalamaları arasındaki fark ise (1,07)'dir. Elde edilen bu bulgulara göre 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla, ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda çok daha fazla sorun yaşadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.21'de öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre Alman Yabancılar Polisinden oturma izni alma konusunda karşılaştıkları sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma Tukey testi sonuçları verilmiştir. Tabloya göre 10-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20 yıldan daha fazla süre mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasındaki Tukey testi sonuçlarına göre ($p=0,03$) olduğundan anlamlı bir fark bulunmuştur. Her iki grubun ortalamaları arasındaki fark (0,58), 10-20 yıl arasındakilerin ortalaması ($\bar{X}=1,69$) 20 yıldan daha fazla süre mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ortalaması da " $\bar{X}=2,27$)'dir. Elde edilen bu bulgulara göre 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 10-20 arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre, Alman Yabancılar Polisinden oturma izni alma konusunda çok daha fazla sorun yaşadığı belirlenmiştir.

4.3.6. Öğretmenlerin Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşadıkları Kurumsal Sorunlar

Tablo 4.22 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler	Sd	Kareler	F	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,471	2	,236	,190	,827
	Grup içi	190,853	154	1,239		
	Toplam	191,325	156			
Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,872	2	,436	,238	,788
	Grup içi	281,969	154	1,831		
	Toplam	282,841	156			
Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,380	2	,190	,203	,816
	Grup içi	143,926	154	,935		
	Toplam	144,306	156			
Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	4,872	2	2,436	1,630	,199
	Grup içi	230,211	154	1,495		
	Toplam	235,083	156			
Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,992	2	1,496	1,103	,335
	Grup içi	208,906	154	1,357		
	Toplam	211,898	156			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	Gruplar arası	7,488	2	3,744	1,964	,144
	Grup içi	293,633	154	1,907		
	Toplam	301,121	156			
Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	6,771	2	3,386	1,832	,164
	Grup içi	284,655	154	1,848		
	Toplam	291,427	156			
Sağlık sigortası sorunu yaşadım.	Gruplar arası	7,012	2	3,506	2,437	,091
	Grup içi	221,510	154	1,438		
	Toplam	228,522	156			
Maaş hesabı için bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,968	2	1,484	2,076	,129
	Grup içi	110,089	154	,715		
	Toplam	113,057	156			
Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,409	2	1,204	,613	,543
	Grup içi	302,534	154	1,965		
	Toplam	304,943	156			
Ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,975	2	,487	,441	,644
	Grup içi	170,325	154	1,106		
	Toplam	171,299	156			
Alman Yabancılar Polisinden oturma almada sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,343	2	,171	,150	,861
	Grup içi	175,721	154	1,141		
	Toplam	176,064	156			
Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,114	2	,057	,118	,889
	Grup içi	73,370	152	,483		
	Toplam	73,484	154			
Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım	Gruplar arası	1,882	2	,941	,800	,451
	Grup içi	178,892	152	1,177		
	Toplam	180,774	154			
Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	6,974	2	3,487	1,980	,142
	Grup içi	267,645	152	1,761		
	Toplam	274,619	154			

Tablo 4.22'den öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre yaşadıkları kurumsal sorunlara ilişkin gerçekleştirilen t-testi sonuçları incelendiğinde ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyinde bütün ifadelerle ilişkin (p) değerinin ($0,05$)'den daha büyük olduğu

görülmektedir. Elde edilen bu değer; yabancı dil bilgisine göre, öğretmenlerin görüşleri arasında yaşanan kurumsal sorunlara ilişkin anlamlı bir farkın bulunmadığını ortaya koymaktadır. Bir başka ifade ile öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre Türkiye'deki kurumlarından ilişik kesme, Eğitim Ataşeliği tarafından hava alanında karşılanma, Eğitim Ataşeliği tarafından yurt dışında göreve başlatılma ve görevlendirme, Eğitim Ataşeliğinden bir yetkili ile görüşme ve yıllık mazeret izni alma, Eğitim Ataşeliğinde sorunların çözümü, sağlık sigortası yaptırma, Alman Yabancılar Polisinde oturma izni alma, maaş hesabı için bankada hesap açtırma, her ay maaşını ve ocak ayı maaşını zamanında alma, Eğitim Ataşeliğinden ilişik kesme, yurt içi görevine dönerken yolluk alma ve Türkiye'de göreve başlama konularında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4.4 EĞİTİM VE ÖĞRETİME İLİŞKİN YAŞANAN SORUNLAR

Tablo 4.23 Yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin eğitim ve öğretime ilişkin yaşadıkları sorunların betimsel istatistikleri

Bağımlı Değişkenler	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss.</i>	<i>V</i>
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	157	2,66	1,52	56,99
Eğitim öğretim programları açısından sorunlar yaşadım.	157	2,39	1,33	55,69
Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	157	2,48	1,34	54,05
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamları arasında sorunlar yaşadım.	157	2,70	1,41	52,28
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	157	3,34	1,53	45,84
Okula öğrenci bulma/toplama konusunda sorunlar yaşadım.	157	3,32	1,43	42,97

Öğretmenlerin yurt dışına görevlendirildiklerinde karşılaşmış oldukları sorunlara ilişkin vermiş oldukları cevaplar için gerçekleştirilen istatistiksel işlemlere ait bulgular Tablo 4,23'de verilmiştir. Tablo incelendiğinde değişim katsayısı ($V=56,99$) en yüksek olan ifadenin “Ders materyali bulma konusunda sıkıntılar yaşadım.” ifadesinin olduğu görülmektedir. Bu ifadeden sonra ($V=55,69$) değişim katsayısı ile “Eğitim öğretim programları açısından sorunlar yaşadım.” ifadesi yer alırken bunları sırasıyla ($V=55,69$) ile “Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.”, ($V=52,28$) ile “Okullarda tahsis edilen eğitim ortamları arasında sorunlar yaşadım.”, ($V=45,84$) ile “Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.” ve son olarak da ($V=42,97$) ile “Okula öğrenci bulma/toplama konusunda sorunlar yaşadım.” ifadesi yer almaktadır. Elde edilen bu

değerlerin hepsi aranan ($V < 25$) şartından büyük olduğu için, eğitim öğretime ilişkin yaşanan sorunlar konusunda öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların, ortalamadan değişim gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bir başka ifade ile öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ortalamalardan farklılık göstermektedir. En fazla değişim, ders materyali bulma konusunda yaşanan sorunlarda görülürken; en az değişim ise okula öğrenci sağlama konusunda yaşanan sorunlardadır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin eğitim-öğretim boyutunda yaşanan sorunlara ilişkin olarak ortak bir görüşte olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 4,23'teki ortalamalar incelendiğinde öğretmenlerin eğitim öğretime ilişkin yaşanan sorunlar arasında ($\bar{X} = 3,34$) ile "ders işlerken iletişim ve ilgisizlik sorunu", ($\bar{X} = 3,34$) ortalama ile "okula öğrenci bulma sorunu" öne çıkmaktadır. Elde edilen ortalamalar ve değişim katsayılarına göre öğretmenlerin ders işlerken iletişim ve ilgisizlik ile okula öğrenci bulma konusunda sorunlar yaşadığı ifade edilebilir. Ayrıca okulda tahsis edilen eğitim öğretim ortamları ($\bar{X} = 2,70$), ders materyali bulma ($\bar{X} = 2,66$), öğrenci velileri ile ($\bar{X} = 2,48$) ve eğitim öğretim ortamları açısından ($\bar{X} = 2,39$) yaşanan sorunlar ile öğretmenlerin karşı karşıya kaldıkları da belirlenmiştir.

4.4.1. Cinsiyete Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin Sorunlar

Tablo 4.24 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Cins.	N	$\bar{X}$	ss	V%	t	Sd.	p
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Erkek	105	3,42	1,44	42,11	1,18	155	,24
	Bayan	52	3,13	1,40	44,68			
Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,73	1,41	51,56	3,42	155	,00
	Bayan	52	1,98	1,04	52,42			
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Erkek	105	3,20	1,57	48,91	1,61	155	,11
	Bayan	52	3,62	1,43	39,56			
Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	Erkek	105	2,48	1,37	55,18	1,09	155	,28
	Bayan	52	2,23	1,26	56,57			
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,68	1,53	57,35	0,16	155	,87
	Bayan	52	2,63	1,50	56,76			
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Erkek	105	2,70	1,48	54,72	0,05	155	,96
	Bayan	52	2,69	1,28	47,41			

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan eğitim ve öğretime ilişkin sorunlar arasında ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyinde gerçekleştirilen ve Tablo 4.24'te verilmiş olan t-testi sonuçlarına göre öğretmenlerin cinsiyetleri ile öğrenci velileri ile sorunlar yaşamaları ($p = 0,00$) arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin cinsiyetleri ile okula öğrenci toplama ($p = 0,24$), ders işlemede iletişim ve ilgisizlik ($p = 0,11$), Eğitim öğretim programları ($p = 0,28$), ders materyali bulma ($p = 0,87$), okulda tahsis edilen eğitim öğretim ortamları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrenci veliler ile yaşanan sorunlara ilişkin olarak ortalamalar ve değişim katsayıları incelendiğinde erkek öğretmenlerin ($\bar{X} = 2,73$, $V = 51,56$) bayan öğretmenlere oranla ($\bar{X} = 1,98$, $V = 52,52$) öğrenci velileri ile daha fazla sorun yaşadığı belirlenmiştir. Erkek öğretmenler orta düzeyde bu sorunu yaşarken bayan öğretmenler düşük düzeyde yaşamaktadır. İki grubun değişim katsayısına göre öğretmenler arasında görüş birliğinin olmadığı da belirlenmiştir.

4.4.2. Öğrenim Düzeyine Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin Sorunlar

Tablo 4.25 Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin t testi sonuçları

Sorunlar	Ö.D.	N	$\bar{X}$	ss	V%	t	Sd.	p
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Lisan	108	3,31	1,36	40,96	0,13	155	,90
	Y. Lis	49	3,35	1,59	47,46			
Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	Lisan	108	2,39	1,24	51,77	1,32	155	,19
	Y. Lis	49	2,69	1,54	57,31			
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Lisan	108	3,59	1,39	38,63	3,19	155	,00
	Y. Lis	49	2,78	1,69	60,76			
Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	Lisan	108	2,63	1,34	50,83	3,38	155	,00
	Y. Lis	49	1,88	1,18	63,05			
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	Lisan	108	2,85	1,50	52,69	2,36	155	,02
	Y. Lis	49	2,24	1,48	65,90			
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Lisan	108	2,91	1,38	47,38	2,78	155	,01
	Y. Lis	49	2,24	1,39	62,03			

Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre yaşanan eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları Tablo 4.25’de verilmiştir. Öğrenim düzeylerine göre öğretmenlerin öğrenci bulma konusunda ($p=0,90$) ve öğrenci velileri ile yaşanan sorunlar ($p=0,19$) konusunda ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde fark bulunamamıştır. Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları ($p=0,00$), eğitim ve öğretim programları ile ilgili sorunlar ($p=0,00$), ders materyali bulma konusundaki sorunlar ($p=0,02$) ve okulda tahsis edilen eğitim öğretim ortamları konusunda yaşanan sorunlar ($p=0,00$) ile öğretmenlerin öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.25’e göre ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorununu, lisans mezunu öğretmenler ($\bar{X}=3,59$, $V=38,63$), yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla ($\bar{X}=2,78$, $V=60,76$) daha fazla yaşamaktadır. Ayrıca lisans mezunu öğretmenler neredeyse bu sorunu yüksek düzeyde yaşarken, yüksek lisans mezunu öğretmenler orta düzeyde yaşamaktadır. Değişim katsayıları incelendiğinde yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre lisans mezunu öğretmenlerin daha fazla ortak görüşte oldukları belirlenmiştir.

Eğitim ve öğretim programları açısından yaşanan sorunlara ilişkin bulgular Tablo 4.25’den incelendiğinde lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=2,63$, $V=50,83$), yüksek lisans mezunu öğretmenlere ($\bar{X}=1,88$, $V=63,05$), oranla daha fazla sorun yaşadıkları, ders materyali bulma konusunda da lisans mezunu öğretmenlerin ($\bar{X}=2,85$, $V=52,69$), yüksek lisans mezunu öğretmenlere ($\bar{X}=2,24$, $V=65,90$), göre daha fazla sorun ile karşılaştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca okullarda tahsis edilen eğitim öğretim ortamlarına ilişkin sorunları da lisans mezunu ($\bar{X}=2,91$, $V=47,38$), öğretmenler yüksek lisans mezunu öğretmenlere ($\bar{X}=2,24$, $V=62,03$), göre daha fazla yaşamaktadır. Değişim katsayıları incelendiğinde de öğretmenlerin görüş birliği içerisinde olmadıkları belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre; öğretmenlerin öğrenim düzeyleri arasındaki fark, eğitim ve öğretime ilişkin yaşanan sorunların dördünü de lisans mezunu öğretmenler, yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha fazla yaşamaktadır.

4.4.3. Branşlara Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin Sorunlar

Tablo 4.26 Öğretmenlerin branşlarına göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		<i>Kareler Toplamı</i>	<i>Sd</i>	<i>Kareler Ort.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Gruplar arası	28,912	3	9,637	5,093	,002
	Grup içi	289,521	153	1,892		
	Toplam	318,433	156			
Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	10,085	3	3,362	1,897	,132
	Grup içi	271,125	153	1,772		
	Toplam	281,210	156			
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Gruplar arası	38,340	3	12,780	5,984	,001
	Grup içi	326,768	153	2,136		
	Toplam	365,108	156			
Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	Gruplar arası	1,026	3	,342	,189	,904
	Grup içi	276,490	153	1,807		
	Toplam	277,516	156			
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	5,792	3	1,931	,836	,476
	Grup içi	353,317	153	2,309		
	Toplam	359,108	156			
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	5,395	3	1,798	,901	,442
	Grup içi	305,535	153	1,997		
	Toplam	310,930	156			

Tablo 4.26’da verilmiş olan öğretmenlerin branşlarına göre yaşanan eğitim ve öğretime ilişkin sorunlar arasında gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi bulgularına göre okula öğrenci bulma ve toplama konusunda ($p=0,002$) ve ders işlemede iletişim ve ilgisizlik konusunda ($p=0,02$) öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Eğitim ve öğretime ilişkin yaşanan sorunları oluşturan diğer bağımlı değişkenler ile ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 4.27 Öğretmenlerin branşlarına göre eğitime öğretime ilişkin yaşanan sorunlar arasındaki çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	(I) Branşlar	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Branşlar	Ort. Fark. (I-J)	Stan. Hata	P
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Türkçe	15	3,53	1,30	36,85	Almanca	-0,23	0,40	0,94
						Sınıf Öğrt.	0,33	0,39	0,84
						Diğer	1,13	0,47	0,08
	Almanca	54	3,76	1,30	34,64	Türkçe	0,23	0,40	0,94
						Sınıf Öğrt.	0,55	0,25	0,13
						Diğer	1,36	0,36	0,00
	Sınıf Öğrt.	68	3,21	1,43	44,62	Türkçe	-0,33	0,39	0,84
						Almanca	-0,55	0,25	0,13
						Diğer	0,81	0,35	0,10
	Diğer	20	2,40	1,43	59,54	Türkçe	-1,13	0,47	0,08
						Almanca	-1,36	0,36	0,00
						Sınıf Öğrt.	-0,81	0,35	0,10
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Türkçe	15	4,00	1,13	28,35	Almanca	0,93	0,43	0,14
						Sınıf Öğrt.	0,31	0,42	0,88
						Diğer	1,65	0,50	0,01
	Almanca	54	3,07	1,59	51,67	Türkçe	-0,93	0,43	0,14
						Sınıf Öğrt.	-0,62	0,27	0,10
						Diğer	0,72	0,38	0,24
	Sınıf Öğrt.	68	3,69	1,45	39,23	Türkçe	-0,31	0,42	0,88
						Almanca	0,62	0,27	0,10
						Diğer	1,34	0,37	0,00
	Diğer	20	2,35	1,35	57,38	Türkçe	-1,65	0,50	0,01
						Almanca	-0,72	0,38	0,24
						Sınıf Öğrt.	-1,34	0,37	0,00

Tablo 4.27'deki branşlara göre gerçekleştirilen çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçlarına göre diğer branşlardaki öğretmenler ($\bar{X}=2,40$, $V=59,54$) ile Türkçe ($\bar{X}=3,53$, $V=36,85$) ve Almanca ($\bar{X}=3,76$, $V=34,64$) öğretmenleri arasında, okula öğrenci toplama-bulma konusundan yaşanan sorunlara ilişkin ($p<0,05$) anlamlılık düzeyinde bir farkın bulunduğu belirlenmiştir. Ortalamalar ve değişim katsayılarına bakıldığında Türkçe ve Almanca öğretmenleri diğer branşlardaki öğretmenlere oranla okula öğrenci bulma ve toplama konusunda daha fazla sorun yaşamaktadır. Ayrıca değişim katsayıları incelendiğinde bu iki temel branştaki öğretmenler diğer branşlardaki öğretmenlere oranla daha az dağılım göstermektedir. Diğer branşlardaki dağılımın geniş olması farklı branşların bir araya toplanarak değerlendirilmesinden kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca Almanca ve Türkçe branşlarının temel branşlardan olması nedeniyle bu öğretmenler

öğrenci toplama-bulma konusunda kendilerini daha sorumlu hissettiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 4.27'ye göre, ders işleme konusunda diğer branşlardaki ($\bar{X}=2,35$, $V=57,38$) öğretmenler ile Türkçe ($\bar{X}=4,00$, $V=28,35$) ve Sınıf ($\bar{X}=3,69$, $V=39,23$) öğretmenleri arasında da ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Ortalamalara göre Türkçe ve sınıf öğretmenleri diğer branşlardaki öğretmenlere göre, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorununu daha fazla yaşamaktadır. Türkçe ve sınıf öğretmenleri bu sorunu yüksek düzeyde yaşarken, diğer branşlardaki öğretmenler düşük düzeyde yaşamaktadır. Ayrıca Türkçe öğretmenleri bu konuda görüş birliğinde iken diğer branşlardaki öğretmenlerin daha fazla görüş ayrılığı yaşadığı da elde edilen bulgulardandır.

4.4.4. Meslekteki Kıdeme Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin Sorunlar

Tablo 4.28 Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Gruplar arası	5,163	3	1,721	,841	,474
	Grup içi	313,270	153	2,048		
	Toplam	318,433	156			
Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,180	3	,727	,398	,754
	Grup içi	279,031	153	1,824		
	Toplam	281,210	156			
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Gruplar arası	7,229	3	2,410	1,030	,381
	Grup içi	357,879	153	2,339		
	Toplam	365,108	156			
Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	Gruplar arası	12,602	3	4,201	2,426	,068
	Grup içi	264,914	153	1,731		
	Toplam	277,516	156			
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	21,920	3	7,307	3,315	,022
	Grup içi	337,188	153	2,204		
	Toplam	359,108	156			
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	10,831	3	3,610	1,841	,142
	Grup içi	300,099	153	1,961		
	Toplam	310,930	156			

Tablo 4.28’de verilen tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin kıdemleri ile okula öğrenci toplama, öğrenci velileri ile sorun yaşama, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunu, eğitim ve öğretim programları ve okula tahsis edilen eğitim ortamları konusunda ($p < 0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre ders materyali bulma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin ($p = 0,022$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Tablo 4.29 Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre yaşadıkları Kurumsal sorunlara ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	(I) Kıdem	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Kıdem	Ort. Farkı (I-J)	Stan. Hata	p	
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	10 yıl altı	4	4,00	0,00	0,00	10-20 yıl	1,50	0,75	0,12	
						20 üstü	0,73	0,80	0,63	
	10-20 yıl	12	7	2,50	1,54	61,59	10 yıl altı	1,50	0,75	0,12
							20 yıl üstü	0,77	0,32	0,04
	20 yıl üstü	26	3,27	1,28	39,23		10 yıl altı	0,73	0,80	0,63
							10-20 yıl	0,77	0,32	0,04

Tablo 4.29’a göre 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 20’den daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında ders materyali bulma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin ($p = 0,04$) anlamlı bir farkın bulunduğu belirlenmiştir. Ortalamaları ve değişim katsayılarını incelendiğinde 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ($\bar{X} = 2,50$, $V = 61,59$), 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise ($\bar{X} = 3,27$, $V = 39,23$) ortalama ve değişim katsayısına sahip olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu bilgilere göre 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla ders materyali bulma konusunda daha fazla sorun yaşadığı belirlenmiştir.

4.4.5. Yabancı Dil Bilgisine Göre Yaşanan Eğitim ve Öğretime İlişkin Sorunlar

Tablo 4.30 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları eğitim ve öğretim sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	Gruplar arası	6,530	2	3,265	1,612	,203
	Grup içi	311,903	154	2,025		
	Toplam	318,433	156			
	Grup içi	289,203	154	1,878		
	Toplam	310,930	156			

Öğrenci velileri ile sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	5,800	2	2,900	1,622	,201
	Grup içi	275,410	154	1,788		
	Toplam	281,210	156			
Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	Gruplar arası	8,852	2	4,426	1,913	,151
	Grup içi	356,256	154	2,313		
	Toplam	365,108	156			
Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	Gruplar arası	1,793	2	,896	,501	,607
	Grup içi	275,723	154	1,790		
	Toplam	277,516	156			
Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	,850	2	,425	,183	,833
	Grup içi	358,259	154	2,326		
	Toplam	359,108	156			
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	21,727	2	10,863	5,785	,004

Tablo 4.30’da verilen tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre okulda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda yaşanan sorunlara ilişkin ($p=0,004$) anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yabancı dil seviyeleri ile okula öğrenci toplama, öğrenci velileri ile sorun yaşama, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunu, eğitim ve öğretim programları ve ders materyali bulma konusunda ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 4.31 Öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre kendilerine tahsis edilen eğitim ortamları konusundaki sorunlarına ilişkin çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	(I) Y. Dil	N	$\bar{X}$	ss	V%	(J) Y. Dil	Ort. Fark (I-J)	Std. Hata	p
Okullarda tahsis edilen eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	Çok iyi	59	2,24	1,22	54,64	İyi	-0,65	0,25	0,03
						Orta	-0,89	0,29	0,01
	iyi	60	2,88	1,46	50,72	Çok iyi	0,65	0,25	0,03
						Orta	-0,25	0,28	0,66
	Orta	38	3,13	1,44	45,87	Çok iyi	0,89	0,29	0,01
						İyi	0,25	0,28	0,66

Tablo 4.31’deki çoklu karşılaştırma (Tukey) testi sonuçlarına göre çok iyi düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ($\bar{X}=2,24$, $V=54,64$) ile iyi ($\bar{X}=2,88$, $V=50,72$) ve orta seviyede ($\bar{X}=3,13$, $V=45,87$) düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler arasında okullarda tahsis edilen eğitim öğretim ortamları konusunda yaşanan sorunlara ilişkin anlamlı bir farkın bulunduğu belirlenmiştir. Ortalamalar

incelendiğinde çok iyi yabancı dil düzeyine sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre daha az sorun yaşadığı belirlenmiştir.

4.5. ULAŞIM VE BARINMAYA İLİŞKİN YAŞANAN SORUNLAR

Yurt dışına görevlendirilen öğretmenlerin ulaşım ve barınmaya ilişkin yaşanan sorunlarına dair istatistikler Tablo 4.32’de verilmiştir.

Tablo 4.32 Öğretmenlerin ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin istatistikler

Bağımlı Değişkenler	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss.</i>	<i>V%</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	157	1,69	1,00	59,27
Ulaşım sorunu yaşadım.	157	2,20	1,21	55,03
Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	157	4,11	1,29	31,49

Tablo. 4.32’den öğretmenlerin yaşanan ulaşım ve barınmaya ilişkin sorunlar hakkında elde edilen verilere göre ev bulma ve barınma sorunu ($\bar{X}=4,11$, $V=31,49$) öğretmenlerin en önemli sorunudur. Bu sorunu yüksek düzeyde yaşayan öğretmenler aynı zamanda diğer sorunlara göre, bu konuda değişim katsayısı dikkate alındığında, daha çok görüş birliği içerisinde. Ulaşım ($\bar{X}=2,20$, $V=55,03$) ve yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alma sorununu ($\bar{X}=1,69$, $V=59,27$) ise öğretmenler düşük düzeyde yaşamışlardır.

4.5.1. Cinsiyete Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan Sorunlar

Tablo 4.33 Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Cins.	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>V%</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	Erkek	105	1,77	1,15	64,68	1,37	155	,17
	Bayan	52	1,54	0,61	39,59			
Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	Erkek	105	4,10	1,35	32,92	-0,18	155	,86
	Bayan	52	4,13	1,19	28,75			
Ulaşım sorunu yaşadım.	Erkek	105	2,19	1,18	53,75	-0,20	155	,85
	Bayan	52	2,23	1,29	57,95			

Tablo 4.33'deki t-testi sonuçlarına göre öğretmenlerin cinsiyetleri ile yaşanan yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alamama ($p=0,17$), ev bulma ve barınma ($p=0,86$) ve ulaşım ($p=0,85$) sorunları arasında ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

4.5.2. Medeni Duruma Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan Sorunlar

Tablo 4.34 Öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	M.D.	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>V%</i>	<i>t</i>	<i>Sd.</i>	<i>p</i>
Yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	Evli	121	1,80	1,06	58,92	2,50	155	,01
	Bekâr	36	1,33	0,68	50,71			
Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	Evli	121	4,16	1,36	32,93	0,13	155	,90
	Bekâr	36	4,08	1,08	26,42			
Ulaşım sorunu yaşadım.	Evli	121	2,25	1,24	55,17	0,83	155	,41
	Bekâr	36	2,06	1,12	54,48			

Tablo 4.34'deki t-testi sonuçlarına göre öğretmenlerin medeni durumları ile ev bulma ve barınma sorunu ($p=0,90$) ve ulaşım sorunu ($p=0,41$) arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak öğretmenlerin medeni durumları ile yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alamama sorunu ($p=0,01$) arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir. Tabloda yurt dışına görevlendirildiği halde vize sorunu yaşayan öğretmenlerden evli olanların ortalaması ($\bar{X}=1,80$) bekâr olanların ortalaması ise ($\bar{X}=1,33$)'dür. Elde edilen bu bulgulara göre öğretmenler yurt dışına görevlendirildiklerinde, vize alma sorununu oldukça yaşamasına rağmen, evli olanlar bekâr olanlara oranla bu sorunu daha fazla yaşamaktadır. Bu farkın nedeni, evli öğretmenlerin ailelerini de düşünerek bu ifadeye cevap vermesi de olabilir.

4.5.3. Yaşa Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan Sorunlar

Tablo 4.35 Öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin t-testi sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Yaş	N	$\bar{X}$	ss.	V%	t	Sd.	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	30-40 arası	102	1,67	1,01	60,49	0,63	153	,53
	40 üzeri	53	1,77	1,01	57,07			
Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	4,41	1,09	24,78	4,22	153	,00
	40 üzeri	53	3,53	1,48	41,82			
Ulaşım sorunu yaşadım.	30-40 arası	102	2,21	1,18	53,50	0,08	153	,93
	40 üzeri	53	2,19	1,27	58,11			

Tablo 4.35'e göre ($p < 0,05$) anlamlılık düzeyine göre öğretmenlerin yaşı ile yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada yaşanan sorunlar ($p = 0,53$) ve ulaşım sorunu ($p = 0,93$) arasında ($p = 0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı, ev bulma ve barınma sorununa ($p = 0,00$) ait anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Ev bulma ve barınma sorununu 30-40 yaş arasındaki öğretmenler ($\bar{X} = 4,41$, $V = 24,78$) 40 yaş üzeri öğretmenlere ($\bar{X} = 3,53$, $V = 41,82$) göre daha fazla yaşamaktadır. Ortalamalar incelendiğinde 30-40 yaş arasında olan öğretmenler, ev bulma ve barınma sorunu oldukça yüksek düzeyde yaşamaktadır. Değişim katsayıları incelendiğinde ise bu konuda 30-40 yaş arası öğretmenlerin ($V < \%25$) olmasından dolayı görüş birliğinde oldukları belirlenmiştir.

4.5.4. Yabancı Dil Bilgisine Göre Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Yaşanan Sorunlar

Tablo 4.36 Öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre karşılaştıkları ulaşım ve barınma sorunlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Bağımlı Değişkenler		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p
Yurt dışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	Gruplar arası	2,175	2	1,088	1,080	,342
	Grup içi	155,150	154	1,007		
	Toplam	157,325	156			
Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	Gruplar arası	1,928	2	,964	,573	,565
	Grup içi	259,231	154	1,683		
	Toplam	261,159	156			
Ulaşım sorunu yaşadım.	Gruplar arası	1,838	2	,919	,622	,538
	Grup içi	227,639	154	1,478		
	Toplam	229,478	156			

Tablo 4.36'ya göre öğretmenlerin yabancı dil bilgisi ile yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alma sorunu ($p=0,342$), ev bulma ve barınma sorunu ($p=0,565$) ve ulaşım sorunu ($p=0,538$) arasında ($p<0,05$) düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

4.6. AİLEVİ OLARAK YAŞANAN SORUNLAR

Bu bölümde, yurt dışında görevlendirilen evli öğretmenlerin yaşadıkları ailesel sorunlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Ayrıca son olarak örnekleme yer alan 157 öğretmenden genel olarak yurt dışında görevde buldukları süre içinde, ailevi sorunlar yaşayıp yaşamadıklarına yönelik bir veri de elde edilmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin yaşadıkları ailevi sorunlara ilişkin elde edilen istatistikler Tablo 4.37'de verilmiştir.

Tablo 4.37 Ailevi sorunlara ilişkin betimsel istatistikler

Bağımsız değişkenleri	N	$\bar{X}$	ss.	V%
Yurt dışında olduğum süre boyunca ailevi sorunlar yaşadım.	157	2,19	1,28	58,50
Eşim ve çocuklarım Almanlardan dışlanma konusunda sorunlar yaşadılar	123	1,80	1,05	57,92
Eşim ve çocuklarım iklimden dolayı sağlık sorunu yaşadılar.	123	2,10	1,10	52,30
Çocuklarım yurt içi görevine döndükten sonra okula başlama konusunda sorunlar yaşadılar.	123	2,32	1,17	50,44
Eşim ve çocuklarım yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadılar.	123	2,09	1,02	49,03
Çocuklarımın eğitimi ve öğretimi konusunda sorunlar yaşadım.	123	2,72	1,29	47,32
Eşime ve çocuklarıma vize almada sorunlar yaşadım.	123	3,15	1,34	42,38
Eşim ve çocuklarım Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadılar.	123	3,27	1,24	38,00
Eşim ve çocuklarım yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadılar.	123	3,46	1,25	36,16
Eşim ve çocuklarım yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadılar.	123	3,61	1,20	33,20
Eşim ve çocuklarım dil sorunu yaşadılar.	123	3,50	1,16	33,16
Eşim ve çocuklarım sağlık sigortası sorunu yaşadılar.	123	4,20	1,33	31,67

Ailevi sorunlara ilişkin olarak Tablo 4.37'de verilen istatistikler incelendiğinde evli öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunlardan en önemlisinin öğretmenlerin eşi ve çocukları için sağlık sigortası yaptırmaya ($\bar{X}=4,20$, $V=31,67$) konusu olduğu belirlenmiştir. Eşine ve çocuklarına sağlık sigortası yaptırmaya konusunda öğretmenler oldukça yüksek düzeyde sorun yaşamıştır. Değişim katsayıları incelendiğinde bu konuda öğretmenler tam bir görüş birliğinde olmasa da diğer yaşanan ailevi sorunlar ile karşılaştırıldığında öğretmenlerin görüşleri en az değişim göstermektedir.

Öğretmenlerin ailelerinin yaşadığı diğer sorunların ise eşinin ve çocuklarının yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu ($\bar{X}=3,61$, $V=33,20$), eşlerinin ve çocuklarının yaşadığı dil sorunu ($\bar{X}=3,50$, $V=33,16$), eşinin ve çocuklarının yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunu ($\bar{X}=3,46$, $V=36,16$) olduğu Tablo...deki verilere göre belirlenmiştir. Bu konulardaki değişim katsayıları da (33,20 ile 36,16) aralığında değişmektedir. Bu değerlere göre de öğretmenlerin tam bir görüş birliği içerisinde olmadıkları, ancak eş ve çocukları için sigorta sorununun dışındaki diğer sorunlar ile karşılaştırıldığında daha az bir değişimin olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin eş ve çocukları, kültür ve kültürler arası farktan ($\bar{X}=3,27$, $V=38,00$) dolayı orta düzeyde sorunlar yaşamaktadır. Öğretmenlerin orta düzeyde yaşadıkları diğer sorunlar ise eş ve çocuklarına vize alma ($\bar{X}=3,27$, $V=42,38$), çocuklarının eğitim ve öğretimi ($\bar{X}=2,72$, $V=47,38$) konusundadır. Öğretmenlerin düşük düzeyde yaşadığı sorunlar ise yurt içi görevine döndükten sonra çocuklarının okula başlaması ($\bar{X}=2,32$, $V=50,44$) konusunda, eş ve çocuklarının iklimden dolayı sağlığı ($\bar{X}=2,10$, $V=52,30$) konusunda, eş ve çocuklarının yiyecek, içecek ve beslenme ($\bar{X}=2,09$, $V=49,03$) konusunda ve eş ve çocuklarının Almanlar tarafından dışlanması ($\bar{X}=1,80$, $V=57,92$) konusundadır.

Tablo 4.37 incelendiğinde, evli öğretmenler, en çok çıkarılacak sorun olarak: eş ve çocuklarının sağlık sigortası konusu olduğunu dile getirmiştir. En az yaşanan sorun ise eş ve çocuklarının Almanlar tarafından dışlanmasıdır. Ancak her ne kadar en az yaşanan sorun olarak eş ve çocuklarının Almanlar tarafından dışlanması olsa da değişim katsayıları incelendiğinde bu konu, öğretmen görüşlerinin en çok değişim gösterdiği konudur.

Örnekleme yer alan bütün öğretmenlere yöneltilen “Yurt dışına görevlendirildiğimde ailevi sorunlar yaşadım”, ifadesine ilişkin Tablo 4.37’den ortalama ($\bar{X}=2,19$) ve değişim katsayısına ($V=58,50$) bakıldığında, öğretmenlerin bu konuda düşük düzeyde sorun yaşadığı belirlenmiştir. Ancak bu soruna ilişkin değişim katsayısının yüksek olmasından dolayı öğretmenlerin görüş birliği içerisinde olmadığı belirlenmiştir.

BÖLÜM 5 SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunları belirlemek amacı ile gerçekleştirilen bu araştırmada 1990-2013 yılları arasında Almanya’da görev yapan 157 öğretmenin görüşleri alınmıştır. Tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmada öğretmenlerden alınan bilgiler doğrultusunda elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

5.1.1. Oryantasyon ve Uyum Sorunları

1. Öğretmenler yurt dışı görevini bitirip Türkiye’ye döndükten sonra yüksek düzeyde oryantasyon ve uyum sorunu yaşamaktadır. Öğretmenler, kültürler arası fark, yurt dışına oryantasyon ve uyum, yurt dışı görevine gidip gitmeme konusunda orta düzeyde sorunlar yaşarken, yabancı dil, iklimden dolayı sağlık, yiyecek, içecek ve beslenme, Almanlardan dışlanma konularında sorunları daha düşük düzeyde yaşamaktadırlar. Ancak öğretmenler arasında yaşanan oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin görüş birliği bulunmamaktadır.
2. Erkek öğretmenlerin görüşleri bayan öğretmenlere göre daha fazla değişim göstermekle birlikte erkek öğretmenler bayan öğretmenlere oranla Almanlar tarafından daha fazla dışlanmaktadır. Erkek öğretmenler bayan öğretmenlere oranla daha fazla yabancı dil sorunu yaşamakta ve bu konuda bayan öğretmenlere oranla daha çok görüş birliği içerisindedir.
3. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre; yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum, kültürler arası fark, yurt dışına oryantasyon ve uyum, yurt

dışı görevine gidip gitmeme, iklimden dolayı sağlık, yiyecek-içecek ve beslenmeden dolayı yaşanan sorunlara ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.

4. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre; oryantasyon ve uyum sorunlardan hiçbirisi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bir başka ifade ile medeni duruma göre, yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum, kültürler arası fark, yurt dışına oryantasyon ve uyum, yurt dışı görevine gidip gitmeme, yabancı dil, Almanlardan dışlanma, iklimden dolayı sağlık, yiyecek-içecek ve beslenmeden dolayı yaşanan sorunlara ilişkin öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur.
5. Lisans mezunu öğretmenler yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre, yurt dışına oryantasyon ve uyum sorununu daha fazla yaşamaktadır. Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine göre diğer oryantasyon ve uyum sorunlarına ilişkin anlamlı bir fark bulunmamıştır.
6. Türkçe ve sınıf öğretmenleri, Almanca ve diğer branşlardaki öğretmenlere göre yurt dışına oryantasyon ve uyum sorununu daha fazla yaşamaktadır. Türkçe öğretmenleri yurt dışına oryantasyon ve uyum sorununu yaşamakta ve bu konuda ortak bir görüşte birleşirken sınıf öğretmenleri, Almanca öğretmenleri ve diğer branşlardaki öğretmenler kendi içlerinde ortak bir görüşe sahip değildir. Türkçe öğretmenleri kültürler arası farktan dolayı yaşanan sorunları yüksek düzeyde yaşamaktadır. Bu konuda Almanca ve diğer branşlardaki öğretmenler ile farklı görüştedirler. Türkçe, Almanca ve sınıf öğretmenliği branşları dışında kalan diğer branşlardaki öğretmenler, kültürler arası farktan kaynaklanan sorunları en az yaşayan öğretmenlerdir. Yabancı dil sorunu yaşayan branşlar, en çok yaşayandan aza doğru; Türkçe, Sınıf öğretmenliği, Almanca ve diğer branşlar şeklinde sıralanmıştır. Türkçe öğretmenleri neredeyse bu sorunu yüksek düzeyde yaşarken, diğer branşlardaki öğretmenler düşük düzeyde yaşamaktadır. Ancak diğer branşlardaki öğretmenlerin dağılımı Türkçe, Almanca ve sınıf öğretmenlerine göre çok daha fazladır.

7. Yaşa göre yurt dışı görevinden döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum konusunda, kültür ve kültürler arasındaki farktan dolayı, yabancı dil konusunda ve Almanlardan dışlanma konusunda görüş farklılıklarının olduğu, oryantasyon ve uyum boyutundaki diğer bağımlı değişkenler ile anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. 30-40 yaş arasındaki öğretmenler, 40 yaş üzeri öğretmenlere göre hem kültür ve kültürler arası farktan kaynaklanan sorunlarını hem de yurt dışı görevi bittikten sonra Türkiye'ye uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır. Ayrıca 30-40 yaş arasındaki öğretmenler, 40 yaş üzeri öğretmenlere göre yabancı dil sorununu daha fazla yaşarken, 40 yaş üzeri öğretmenler de 30-40 yaş arası öğretmenlere göre Almanlar tarafından dışlanma sorununu daha fazla yaşamaktadır.
8. Yurt dışı görevine gidip gitmeme konusunda karar verme ve yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunu konusunda öğretmenlerin yabancı dil bilgisine göre anlamlı bir fark yoktur. Yurt dışına uyum konusunda en az sorun yaşayan öğretmenler çok iyi derece yabancı dil seviyesine sahip öğretmenlerdir. Orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler ise diğerlerine nazaran, yurt dışına oryantasyon ve uyum sorununu daha fazla yaşayan öğretmenlerdir. Genel itibari ile öğretmenlerin Almanlar tarafından dışlanma konusunda az sorun yaşamasına rağmen, orta düzeyde yabancı dil seviyesine sahip öğretmenler, iyi ve çok iyi yabancı dil düzeyine sahip öğretmenlere oranla Almanlar tarafından dışlanma sorununu daha fazla yaşamaktadırlar.

5.1.2. Kurumsal Sorunlar

1. Kurumsal yönden öğretmenlerin yaşadıkları ve aynı görüşte oldukları en önemli sorun ocak ayı maaşını zamanında alamamaktır. İkinci önemli sorun ise sağlık sigortası konusudur. Öğretmenlerin hemen hepsi sağlık sigortası konusunda sorunlar yaşamışlardır. Eğitim Ataşeliğinden yıllık mazeret izni alma, Eğitim Ataşeliklerinin öğretmenlerin yaşadıkları sorunları çözememe ve öğretmenlerin Türkiye'ye döndükten sonra göreve başlama konularında yaşanan sorunlar düşük

düzyededir. Öğretmenler, her ay maaşların zamanında alınması, yurt içi görevine dönerken yolluk alma, yurt dışına giderken Eğitim Ataşeliği tarafından karşılanma, yurt dışına görevlendirildiği halde Türkiye'deki kurumundan ilişik, kesme sorunlarını çok fazla yaşamamaktadır. Ayrıca Alman Yabancılar Polisinden oturum alma, Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirmelerde, Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmada, yurt dışında göreve başlarken Eğitim Ataşeliğinde maaş hesabı açtırma, yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinden ilişik kesmede de çok fazla sorunla karşılaşmamaktadırlar.

2. Erkek öğretmenler bayan öğretmenlere göre Alman Polisinden oturum izni alma konusunda daha fazla sorun yaşamaktadır. Ayrıca bayan öğretmenler ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda erkek öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşadığı görüşüne sahiptir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşanan diğer kurumsal sorunlara ilişkin görüş ayrılığı bulunmamaktadır.
3. Evli olan öğretmenler, bekâr olanlara göre Türkiye'ye geldiklerinde göreve başlama konusunda daha fazla sorun yaşamaktadır. Öğretmenlerin medeni durumları ile diğer kurumsal sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
4. Lisans mezunu öğretmenler, yüksek lisans mezunu öğretmenler ile karşılaştırıldığında, Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirmeler konusunda daha fazla sorun yaşamaktadır. Ayrıca, lisans mezunu olan öğretmenler, yüksek lisans mezunu olanlara göre, yurt dışına ilk gittiklerinde Eğitim Ataşeliği tarafından hava alanında karşılanmama sorununu, Eğitim Ataşeliğindeki bir yetkiliye ulaşamama sorununu, Alman Yabancılar Polisinden oturum izni alamama sorununu daha fazla yaşamaktadır. Öğretmenlerin öğrenim durumu ile diğer kurumsal sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
5. Almanca öğretmenleri, sınıf öğretmenlerine göre Almanya'daki yurt dışı görevini tamamladıktan sonra Türkiye'deki görevlerine başlarken daha fazla sorun yaşamaktadır. Diğer kurumsal sorunlar ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

6. Sağlık sigortası yaptırma, maaş için bankada hesap açtırma, her ay ve ocak ayı maaşını zamanında alma, Alman Yabancılar Polisinden oturma izni alma konularında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılıklar vardır. Diğer kurumsal boyutta yaşanan sorunlar ile öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir fark yoktur. 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler, 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre sağlık sigortası ve ocak ayı maaşını zamanında almama sorununu daha fazla yaşamışlardır. 20 yılın üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmenler ise 10-20 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlere göre, bankada maaş hesabı açtırma, her ay maaşını zamanında alma ve Alman Yabancılar Polisinden oturma izni alma konusunda daha fazla sorun yaşamıştır.
7. Öğretmenlerin yabancı dil düzeylerine göre yaşanan kurumsal sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

5.1.3. Eğitim ve Öğretim Sorunları

1. Öğretmenlerin eğitim ve öğretime ilişkin sorunlarının en başında ders işlerken yaşanan iletişim ve ilgisizlik sorunu yer almaktadır. Bunun yanı sıra okula öğrenci bulma konusunda sorunlar yaşayan öğretmenler de vardır. Ders materyali bulma konusunda, eğitim öğretim programları açısından, öğrenci velileri açısından ve tahsis edilen eğitim öğretim ortamları açısından yaşanan sorunlar düşük seviyededir.
2. Öğrenci velileri ile yaşanan sorunlar ile öğretmenlerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Erkek öğretmenler bayan öğretmenlere oranla öğrenci velileri ile daha fazla sorun yaşamaktadır. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre eğitim ve öğretim boyutunda yer alan diğer sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
3. Öğretmenlerin öğrenim düzeyleri ile okula öğrenci bulma konusundaki sorunlar; ve velilerle yaşanan sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Eğitim öğretime ilişkin sorunları, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunlarını, eğitim ve öğretim

programlarından kaynaklanan sorunları, ders materyali bulma konusundaki sorunları ve okullarda tahsis edilen eğitim ortamları konusundaki sorunları lisans mezunu öğretmenler, yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha fazla yaşamaktadır.

4. Öğretmenlerin branşlarına göre okula öğrenci bulma konusundaki sorunlar ve ders işlemede iletişim ve ilgisizlik konularında yaşanan sorunlar arasında anlamlı bir ilişki vardır. Öğrenci velileri, eğitim ve öğretim programları, ders materyali bulma, okulda tahsis edilen eğitim ve öğretim ortamları konusunda yaşanan sorunlar ile öğretmenlerin branşları arasında ise anlamlı bir ilişki yoktur. Almanca ve Türkçe öğretmenleri okula öğrenci toplama konusunda diğer branşlardan daha fazla sorun yaşarken, Türkçe ve sınıf öğretmenleri de diğer branşlara göre derslerde daha fazla iletişim ve ilgisizlik sorununu yaşamaktadır.
5. Öğretmenlerin kıdemlerine göre okula öğrenci toplama, öğrenci velileri ile sorun yaşama, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunu, eğitim ve öğretim programları ve okula tahsis edilen eğitim ortamları konusunda yaşanan sorunlara ilişkin anlamlı bir ilişki yoktur. Kıdemlerine göre ders materyali bulma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin ise anlamlı bir fark vardır. 20 yıldan daha fazla mesleki kıdeme sahip öğretmenler, 10-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla ders materyali bulma konusunda daha fazla sorun yaşamıştır.
6. Öğretmenlerin yabancı dil seviyelerine göre okulda tahsis edilen eğitim ortamına ilişkin görüş farklılıkları vardır. Yabancı dil seviyeleri ile okula öğrenci toplama, öğrenci velileri ile sorun yaşama, ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunu, eğitim ve öğretim programları ve ders materyali bulma konusunda yaşanan sorunlar arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çok iyi yabancı dil düzeyine sahip öğretmenler diğerlerine göre, okullarda tahsis edilen eğitim ortamlarına ilişkin daha az sorun yaşamaktadır.

5.1.4. Ulaşım ve Barınmaya İlişkin Sorunlar

1. Yurt dışında göreve giden öğretmenlerin ulaşım ve barınmaya ilişkin yaşadıkları en önemli sorun ev bulma veya başka bir ifade ile barınma sorunudur. Öğretmenler bu sorunu yüksek düzeyde yaşamaktadır. Vize alma ve ulaşım sorunu ise az yaşanmaktadır.
2. Öğretmenlerin cinsiyetleri ile yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alamama, barınma ve ulaşım sorunları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
3. Öğretmenlerin medeni durumları ile ev bulma, barınma ve ulaşım sorunu arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak yurt dışına görevlendirildikleri halde vize alamama sorunu ile medeni durum arasında anlamlı bir ilişki vardır. Evli öğretmenler bekâr olanlara oranla bu sorunu daha fazla yaşamaktadır.
4. Öğretmenlerin yaşı ile yurt dışına görevlendirildiği halde vize almada yaşanan sorunlar ve ulaşım sorunu arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ev bulma ve barınma sorununa ilişkin anlamlı bir ilişki vardır. Ev bulma ve barınma sorununu 30-40 yaş arasındaki öğretmenler, 40 yaş üzeri öğretmenlere göre daha fazla yaşamaktadır. Ayrıca 30-40 yaş arasında olan öğretmenler oldukça yüksek düzeyde ev bulma ve barınma sorunu yaşarken, aynı zamanda bu konuda görüş birliğine içerisindedir.
5. Öğretmenlerin yabancı dil bilgisi ile yurt dışına görevlendirildikleri halde yaşanan vize alamama, ev bulma-barınma ve ulaşım sorunu arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

5.1.5. Ailevi Sorunlar

1. Ailevi olarak evli öğretmenlerin yaşadığı en önemli sorun eşine ve çocuklarına sağlık sigortası yaptırma konusundadır. Öğretmenler bu sorunu yüksek düzeyde yaşamaktadır ve bu sorun öğretmen görüşlerinin en az değişim gösterdiği bir

sorundur. Öğretmenlerin eş ve çocukları, yurt dışına uyum sağlamada, Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye'ye uyum sağlamada ve yabancı dil konusunda da sorunlar yaşamaktadır.

2. Öğretmenlerin eş ve çocukları orta düzeyde, kültürler arası farktan dolayı sorunlar yaşamaktadır. Orta düzeyde yaşadıkları diğer sorunlar ise eş ve çocuklarına vize alma ve çocuklarının eğitimi ile ilgili sorunlardır.
3. Az yaşanan sorunlar ise yurt içi görevine döndükten sonra çocuklarının okula başlaması, eş ve çocuklarının iklimden dolayı sağlığı, eş ve çocuklarının yiyecek, içecek ve beslenme, eş ve çocuklarının Almanlar tarafından dışlanması konusundadır. En az yaşanan sorun eş ve çocuklarının Almanlar tarafından dışlanmasıdır. Öğretmenlerin tamamı (N=157) yurt dışı görevleri esnasında oldukça az ailevi sorun yaşamıştır.

5.2. ÖNERİLER

5.2.1. Araştırma Bulgularına İlişkin Öneriler

1. Öğretmenlerin yurt dışına ilk gidişlerinde, oradaki eğitim öğretim yılı başlamadan bir ay önce görevlendirildikleri yere gitmeleri sağlanarak, gitmiş oldukları ülkede oryantasyon eğitimi verilmelidir. Özellikle diğer branşlara göre Türkçe öğretmenlerinin bu oryantasyon eğitimine daha çok ihtiyaç duyduğu göz ardı edilmemelidir.
2. En önemli sorun olan sağlık sigortası sorununa yetkililer tarafından önlem alınması gerekmektedir. Evli öğretmenler, özellikle eşinin ve çocuklarının sağlık sigortalarını yaptırma konusunda yüksek düzeyde, çocuklarının eğitimi konusunda da orta düzeyde sıkıntı yaşayacaklarını bilerek, ailelerini yurt dışına götürme/götürmeme konusuna karar vermeleri gerekmektedir.
3. Öğretmenlerin ocak ayı maaşını gecikmesiz olarak almaları sağlanmalıdır. Eğer zamanında verilememesinin nedeni olarak mali yıl gösteriliyorsa, bir önceki mali

yıla bu durum yansıtılarak aralık ayında öğretmenlere hem aralık hem de ocak ayı maaşı birlikte verilebilir.

4. Yurt dışına görevlendirilen öğretmenler, görev yapacakları ülkede konuşulan resmi dili oldukça iyi düzeyde bilmeleri gerekmektedir. Gerekirse Milli Eğitim Bakanlığı yurt dışı görevi için aranan “B1” düzeyinde yabancı dil seviyesine sahip olma şartını “B2” düzeyine yükseltebilir.
5. Öğretmenlerin Alman Yabancılar Polisinden, cinsiyet ayrımı yapılmaksızın oturum izni almaları sağlanmalıdır. Ayrıca evli öğretmenlerin eş ve çocukları için vize almasını zorlaştıran nedenlerin ortadan kaldırılması gerekir.
6. Lisans mezunu öğretmenler, yüksek lisans mezunu öğretmenlere oranla daha fazla sorun ile karşılaştıklarından, yurt dışı görevlendirmelerinde yüksek lisanslı öğretmenler tercih edilebilir.
7. Yurt dışı görevlendirmesi gerçekleştikten sonra ilk kez görev yapacağı ülkeye gidecek olan öğretmenlere ev bulma konusunda destek sağlanmalıdır. Gerekirse bu konuda yurt dışı Eğitim Ataşeliğinden bir kişi görevlendirilebilir. Ayrıca Eğitim Ataşeliği öğretmenleri hava alanında karşılayarak şehir hakkında bilgilendirebilir.
8. Evli öğretmenlerin Türkiye’ye döndüklerinde göreve başlarken yaşadığı sorunlar ortadan kaldırılması gerekir.

5.2.2. Diğer Araştırmacılara Öneriler

1. Milli Eğitim Bakanlığı sadece Almanya’ya öğretmen görevlendirmemektedir. Diğer Avrupa ülkeleri başta olmak üzere Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, Suudi Arabistan, Kuveyt, İran, Lübnan, KKTC vb... birçok ülkeye öğretmen görevlendirmektedir. Gerçekleştirilen bu araştırmanın bir benzeri diğer ülkelere görevlendirilen öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunlar için de yapılabilir.

2. Geçmiş otuz yıl içerisinde gevlendirilen daha fazla öğretmene ulaşılarak, günümüzde gevlendirilmiş olan öğretmenler ile yaşadıkları sorunların ortak olup olmadığı veya hangi sorunlara ilişkin bir azalmanın/artmanın olduğu üzerine bir araştırma yapılabilir.
3. Yurt dışı görevi bittikten sonra Türkiye'ye uyum ve oryantasyon sorunu yaşayan öğretmenlerin, bu sorunu yaşama nedenleri üzerine bir araştırma yapılabilir.
4. Evli ğretmenlerin yurt dışı görevi bittikten sonra Türkiye'de göreve başlarken yaşadığı sorunların incelendiği bir çalışma yapılabilir.
5. Öğretmenlerin Almanya'da ders işlerken yaşadıkları iletişim ve ilgisizlik sorunlarının nedenleri konusunda bir çalışma yapılabilir.
6. Yurt dışına gevlendirilen bütün memurların sağlık sigortası yaptırma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin bir çalışma gerçekleştirilebilir.
7. Hem yurt dışında hem de ülkelerinde görev yapan öğretmenler ile iki ülke arasındaki eğitim sistemlerini karşılaştıran bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR (REFERNCES)

- [1] Akalın, S.H.: (2004), *AB Ülkelerinde Yasamakta Olan Türklerin Türkçe Öğrenimi Sorunları*, Türk Dili, Sayı. 633. 195-199.
- [2] Altunışık, R. ve Diğerleri.: (2005), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Spss Uygulamalı*, Sakarya Kitapevi, Sakarya
- [3] Aşıkoğlu, N.Y.: (1996), *Almanya'daki Türk Çocuklarının Okul Öncesi Ve Temel Eğitim Problemleri Üzerine*, -Alan Araştırması-, A.Ü.İ.F. Dergisi, Ankara, 323.
- [4] Baykul, Y.: (1999), *İstatistik Metodları ve Uygulamalar*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- [5] Gözaydın, Nevzat.: (2005), *AB Tarama Sürecinde Türk Dili –II*, Türk Dili, Sayı. 639, 195-200.
- [6] Güler, E.B.: (2012), *Yabancılara Türkçe Öğretiminde “Öğretmen” Unsuru*, *TheJournal Of Academic Social Science Studies International Journal Of Social Science*, Volume 5 Issue 2, 129-134
- [7] Gündüz, H.B.: (2008), *Öğretmenlerin Sözleşmeli İstihdamı Ve Durumlarına İlişkin Sözleşmeli Öğretmenlerin Görüşleri*, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sakarya, 40.
- [8] Kalaycı, Şeref.: (2008), *SPSS Uygulamalı Çok Değişken İstatistik Teknikleri*, Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- [9] Kaptan Saim.: (1995), *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Tekışık web Ofset, Ankara.

- [10] Karasar Niyazi.: (2006), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- [11] Küçük, S.: (2008), *Kültürler Arası Konumda İki Dilli Öğrenciler İçin Öğretmen Yetiştirme Ve Erasmus Programı*, Sosyal Bilimler Dergisi, 232-234.
- [12] Schwenk, H.: (2002), *Sprachunterricht Im Europäischen Kontext*, Avrupa Çalışmaları Dergisi, Cilt. 2, Sayı. 3, 113-131.
- [13] Torun, F.: (2010), *Farklı Statülerde Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Bakışları (Isparta Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı.
- [14] Weber, P. J.: (2004), *Bildungspolitik Und Sprachenpluralismus In Der Europäischen Union*, *Bildung Und Erziehung*, Volume.57, 5-25.
- [14] Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, (2013), *Yurtdışına Görevlendirecek Öğretmen Kılavuzu*, Ankara.
- [15] WEB_1, (2013), Web Site, <http://abdigm.meb.gov.tr/www/yurt-disi-teskilati/icerik/31>, 02.07.2013
- [16] WEB_2, (2013), Web Site, <http://www.egitimsen.org.tr/ekler/>, 02.07.2013.
- [17] WEB_3, (2013), Web Site, <http://www.mfa.gov.tr/yurtdisinda-yasayan-tr.mfa-turkler>, 01.07.2013.
- [18] WEB_4, (2013), Web Site, <https://tr.wikipedia.org>, 02.07.2013.
- [19] WEB_5, (2013), Web Site, www.munihegitim.de, 01.07.2013.
- [20] WEB_6, (2013), Web Site, www.tcberlinea.de, 30.06.2013.
- [21] WEB_7, (2013), Web Site, <http://www.mebpersoneli.com.tr/ozluk-haklar/Turkiyenin-yurdisinda-calisan-ogretmenleri-ve-sorunlari>, 30.06.2013.
- [22] WEB_8, (2013), Web Site, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25157_1.html, 01.07.2013.

EKLER(APPENDICES)

EK A

ANKET FORMU İÇİN UZMAN GÖRÜŞLERİNİN DAĞILIMI

	İfadeler	1.	2.	3.
1	Yurtdışına görevlendirildiğim halde yurtdışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	2	2	2
2	Yurtdışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	4	4	4
3	Yurtdışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	1	1	1
4	Yurtdışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Havaalanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
5	Yurtdışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	1	1	1
6	Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
7	Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	1	1	1
8	Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	1	1	1
9	Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
10	Yurtdışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	2	2	2
11	Kültür ve Kültürlerarası farktan dolayı sorun yaşadım.	2	2	2
12	Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	2	2	2
13	Yabancı Dil sorunu yaşadım.	2	2	2
14	Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	4	4	4
15	Sağlık Sigortası sorunu yaşadım.	1	1	1
16	Ulaşım sorunu yaşadım.	4	4	4
17	İklimden dolayı Sağlık sorunları yaşadım.	2	2	2
18	Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	2	2	2
19	Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	3	3	3
20	Öğrenci Velileri ile sorunlar yaşadım.	3	3	3
21	Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	3	3	3
22	Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	3	3	3
23	Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	3	3	3
24	Okullarda tahsis edilen Eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	3	3	3
25	Maaş hesabı için Bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	1	1	1
26	Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
27	Ocak ayı maaşımı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
28	Alman Yabancılar polisinden oturum almada sorunlar yaşadım.	1	1	1
29	Yurtdışında olduğum süre boyunca Ailevi sorunlar yaşadım.	5	5	5
30	Yurtiçi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	1	1	1
31	Yurtiçi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	1	1
32	Yurtiçi görevine döndükten sonra Türkiye'de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	1	1	1
33	Yurtiçi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	2	2	2
34	Eşime ve Çocuklarıma vize almada sorunlar yaşadım.	5	5	5
35	Çocuklarımla eğitimi ve öğretimi konusunda sorunlar yaşadım.	5	5	5

36	Eşim ve Çocuklarım Kültür ve Kültürlerarası farktan dolayı sorun yaşadılar.	5	5	5
37	Eşim ve Çocuklarım yurtdışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadılar.	5	5	5
38	Eşim ve Çocuklarım dil sorunu yaşadılar.	5	5	5
39	Eşim ve Çocuklarım iklimden dolayı sağlık sorunu yaşadılar.	5	5	5
40	Eşim ve Çocuklarım sağlık sigortası sorunu yaşadılar.	5	5	5
41	Eşim ve Çocuklarım yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadılar.	5	5	5
42	Eşim ve Çocuklarım Almanlardan dışlanma konusunda sorunlar yaşadılar.	5	5	5
43	Eşim ve Çocuklarım yurtiçi görevine döndükten sonra Türkiye'ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadılar.	5	5	5
44	Çocuklarım yurtiçi görevine döndükten sonra okula başlama konusunda sorunlar yaşadılar.	5	5	5

1. Kurumsal, 2. Oryantasyon ve uyum, 3. Eğitim ve Öğretim, 4. Ulaşım ve barınma, 5. Ailevi

EK B

ANKET

Değerli Öğretmen Arkadaşım,

Bu anket, yurtdışında görevlendirilen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Öğretmenlerin sorunlarını saptamak için hazırlanmıştır. Zaman ayırıp anketi doldurmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. İsim yazmadan dolduracağınız bu anket sadece bilimsel bir çalışma olacak, yüksek lisans tezi için kullanılacaktır. Elde edilen bilgiler hiçbir şekilde araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır.

Cem CEVAHİR
Okan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz:	Bay( ) Bayan( )
2. Öğrenim düzeyiniz:	Ön Lisans( ) Lisans( ) Yük. Lisans( ) Doktora( )
3. Branşınız:	Türkçe( ) Almanca( ) Sınıf Öğretmeni( ) Diğer( )
4. Yaşınız:	30'dan küçük ( ) 30-40 arası( ) 40 ve üstü( )
5. Medeni durumunuz:	Evli( ) Bekar( )
6. Çocuk Sayısı:	Yok( ) 1( ) 2( ) 3 ve daha fazla( )
7. Meslekteki kıdeminiz:	10 yıldan az( ) 10-20 yıl arası( ) 20 yıldan fazla( )
8. Yabancı Dil Bilgisi:	Çok İyi( ) İyi( ) Orta( ) Az( )
9. Hangi yıllar arasında görev yaptınız?	..... - .....

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	<i>Aşağıdaki ifadelere ne ölçüde katılıyorsunuz.</i> <i>(Lütfen düşüncenize en uygun olan sayıyı daire içine alın.)</i>					
1	Yurt dışına görevlendirildiğim halde yurt dışı görevine gitme veya vazgeçme konusunda karar verme sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
2	Yurtdışına görevlendirildiğim halde vize almada sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
3	Yurt dışına görevlendirildiğim halde Türkiye'deki kurumumdan ilişik keserken sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
4	Yurt dışına ilk giderken Eğitim Ataşeliği tarafından Hava alanında karşılanma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
5	Yurt dışında görevime başlarken Eğitim Ataşeliğinde sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
6	Eğitim Ataşeliği tarafından yapılan görevlendirme konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
7	Eğitim Ataşeliğinde bir yetkiliye ulaşmakta sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
8	Eğitim Ataşeliğinden yıllık ve mazeret izini alırken sorun yaşadım.	1	2	3	4	5
9	Eğitim Ataşeliğinde sorunlarımın çözümü konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
10	Yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5

11	Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadım.	1	2	3	4	5
12	Almanlardan, dışlanma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
13	Yabancı Dil sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
14	Ev bulma ve barınma sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
15	Sağlık Sigortası sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
16	Ulaşım sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
17	İklimden dolayı sağlık sorunları yaşadım.	1	2	3	4	5
18	Yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadım.	1	2	3	4	5
19	Okula öğrenci toplama-bulma konusunda sorun yaşadım.	1	2	3	4	5
20	Öğrenci Velileri ile sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
21	Ders işlemede iletişim ve ilgisizlik sorunları yaşadım.	1	2	3	4	5
22	Eğitim ve öğretim programı açısından sorun yaşadım.	1	2	3	4	5
23	Ders materyali bulma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
24	Okullarda tahsis edilen Eğitim ortamı konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
25	Maaş hesabı için Bankadan hesap açarken sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
26	Her ay maaşımızı zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
27	Ocak ayı maaşını zamanında alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
28	Alman Yabancılar Polisinden oturum almada sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
29	Yurt dışında olduğum süre boyunca Ailevi sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5

*Bu kısmı sadece yurt dışı görevini tamamlayıp yurt içi görevine başlayanlar cevaplandırarak.

30	Yurt içi görevine dönerken Eğitim Ataşeliğinde ilişik keserken sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
31	Yurt içi görevine dönerken yolluk alma konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
32	Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’de göreve başlarken sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
33	Yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadım.	1	2	3	4	5

*Bu kısmı sadece evli, eşini ve çocuklarını yurt dışına götürenler cevaplandırarak.

34	Eşime ve çocuklarıma vize almada sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
35	Çocuklarımla eğitimi ve öğretimi konusunda sorunlar yaşadım.	1	2	3	4	5
36	Eşim ve çocuklarımla Kültür ve Kültürler arası farktan dolayı sorun yaşadılar.	1	2	3	4	5
37	Eşim ve çocuklarımla yurt dışına oryantasyon ve uyum sorunu yaşadılar.	1	2	3	4	5
38	Eşim ve çocuklarımla dil sorunu yaşadılar.	1	2	3	4	5
39	Eşim ve çocuklarımla iklimden dolayı sağlık sorunu yaşadılar.	1	2	3	4	5
40	Eşim ve çocuklarımla sağlık sigortası sorunu yaşadılar.	1	2	3	4	5
41	Eşim ve çocuklarımla yiyecek, içecek, beslenme sorunu yaşadılar.	1	2	3	4	5
42	Eşim ve çocuklarımla Almanlardan dışlanma konusunda sorunlar yaşadılar.	1	2	3	4	5

*Bu kısmı sadece evli ve yurt dışı görevini tamamlayıp yurt içi görevine başlayanlar cevaplandırarak.

43	Eşim ve çocuklarımla yurt içi görevine döndükten sonra Türkiye’ye oryantasyon ve uyum sorunları yaşadılar.	1	2	3	4	5
44	Çocuklarımla yurt içi görevine döndükten sonra okula başlama konusunda sorunlar yaşadılar.	1	2	3	4	5

EK C

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 81181707/774.02/967554
Konu: Anket Çalışması

15/05/2013

VALİLİK MAKAMINA

Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yüksek Lisans Öğrencisi Cem CEVAHİR'in "Yurtdışında Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Öğretmenlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri (Almanya Örneği) " konulu anket uygulamasını Millî Eğitim Bakanlığı Avrupa Birliği Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne bağlı olarak Yurtdışında (Almanya) görev yapmış ve halen görev yapan öğretmenlere uygulamak istediği, Okan Üniversitesinin 29/04/2013 tarih ve 589 sayılı yazıları ile bildirilmiştir.

"Yurtdışında Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Öğretmenlerin Sorunları ve Çözüm Önerileri (Almanya Örneği)" konulu anketin uygulaması, yasal gerekliliğin ilgili Okul Müdürlüklerince yerine getirilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun mütalea edilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Selim Yavuz SANDIKÇI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
15/05/2013

Faruk BUKARLAR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza

Aslı ile Aynıdır
20.15.1203

AYŞE AYCI

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5'inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Resmî Durumlar Kurumları
D Blok 54290 Adanazarı / SAKARYA
http://sakarya.meb.gov.tr - HizmetBil@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Merve YOLCU ÇAPAR
Tel: (0 264) 251 36 01
Faks: (0 264) 251 36 01

ÖZGEÇMİŞ (CURRICULUM VITAE)

Adı Soyadı: Cem CEVAHİR

Doğum Tarihi: 25.01.1974

Ünvanı: Öğretmen

Öğrenim Durumu: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği

Görev Yeri: Sakarya-Adapazarı

Projeler: Avrupa Birliği “A European Writing Project” adlı Comenius Projesi Koordinatörlüğü.

1974 yılı Denizli/Çal doğumludur. İlköğretimini Almanya’da, ortaöğretimini Denizli’de tamamladı. 1998 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 1998 yılından itibaren Sakarya ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğretmen olarak çalışmaktadır. 2001 yılında Askerlik görevini Şanlıurfa’da Yedek Subay Öğretmen olarak tamamladı. 2007-2010 yılları arasında Almanya’nın Hamburg eyaletinde T.C. Hamburg Başkonsolosluğu Eğitim Ataşeliğine bağlı olarak Türkçe ve Türk Kültürü dersleri öğretmeni olarak çalıştı. Halen Sakarya Cevat Ayhan Fen Lisesi’nde Almanca Öğretmeni olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.